

dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Vericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
RECHTINGSDIENST TEL. 14519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie, HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Wa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

ENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan particulieren of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebrachte aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de kosten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %.

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoemde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

Brandstoffenhandel
Fa. J. H. KRUL Jr.
Scheveningen en Bloemendaal. Tel. 1617 en 22012
ALLE BRANDSTOFFEN. CONCURR. PRIJZEN
Eenig adres v. Centrale Verwarming

AMEUBLEMENTEN
voor Huis-, Zit-, Slaap-, Heerenkamer en Salon, tegen STERK VERLAAGDE PRIJZEN
MEUBELMAGAZIJN „T WOONHUY“
69 PARKSTRAAT 69

E. CASSUTTO & G. L. COURBOIS
TANDARTSEN
Lid van de Vereeniging „Oost en West“
Prins Mauritsplein 3 Tel. 50061
Goudenregenstraat 151 Tel. 31012

Piano Paleis
WAAROM worden wij steeds onze Clientèle en worden wij iederen keer bij vrienden en kennissen aanbevolen?
OMDAT wij bij ons op de meest correcte wijze worden bediend, met vakkundige voorlichting en tegen zeer billijke prijzen. Het Piano aanschaffen is een kwestie van vertrouwen; kijkt in onze magazijnen, vóórdat U een Piano koopt; wij zijn verplicht U tot niets.
Wij verlangen zeer gemakkelijke betaling in overleg met den koper.
GROENENDYK & CO
SINTESSELAAN 24 B/D LAAN V. MEERDERVOORT
DEN HAAG TEL. 32004

Boek-, Kantoorboek-, Kunst- en Fotohandel
„PATRIA“
Utrechtscheweg 46, AMERSFOORT, Telef. 653
Romans, Kinder- en Studieboeken
Kantoorartikelen Bureauameubelen
Fotografie-Artikelen
Donkere Kamer v. Amateurs gratis beschikbaar

WIE ZINGT DAAR?
— DE „NEW EDISON“ —

Wij nodigen U uit tot een bezoek
KUNSTZAAL EDISON
DEN HAAG LANGE POTEN 15
ROTTERDAM WITTE DE WITSTRAAT 88
BATAVIA RIJSWIJKSTR. (WELTEVREDEN)
MEDAN HINDOESTRAAT 1-3

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

MEISJESSCHOOL voor L. O. en (M.) U. L. O. der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL

Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

OPLEIDING voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum. Aansluiting bij de 3e klasse H. B. S. uit de 3e Mulo-klasse. Opleiding voor Eind-Examen Mulo A en B. Prospectus en 12de jaarverslag op aanvraag.
De Directrice G. W. RUINEN.

andere, zij 't dan ook soortgelijke, belangen te spreken.
voorloopig moest dit dus helaas worden uitge-
waardoor onwillekeurig voedsel gegeven
aan het bezwaar, dat de voorbereidingstijd
kort zou zijn. Doch..... where there is a will,
there is a way!
Hierover later dus meer.

De vervolg ik mijn reis van Parijs over Bazel
Lagano — waar ik vrienden te bezoeken had, en
komende door Zwitserland, verrukkelijke berg-
gebeuten te genieten kreeg — naar Genua. Deze
Italiaansche stad, zoo prachtig aan een baai
de Middellandsche zee gelegen, die vooral in
antieke gebouwen en stratenaanleg nog veel
wonderen, maar ook tegelijk te betreuren
wel een sterk voorbeeld, van hoe een kunst-
en beoefend volk onder materialistisch-
betreuen invloed, bij gebrek aan waardeering
de eigen volkskunst, kan verworden. Al die
zoo schitterend schoone gebouwen getuigen
van een diep verval; al wat in de moderne
als kunst te koop geboden wordt, verdient
naam al héél weinig, terwijl ook op het zoo
vande Campo Santa niet veel ware kunst —
door hare schoonheid ontroerende zielsuit-
ingen — te onderkennen zijn.

De reagenten stremt de ligging en de omstreken
Genua, met hare liefelijke, zonnige natuur tot
de bewondering, zelfs al kon 't er in 't begin
December, als de felle Noord-Oosten winden
en, bitter koud zijn, zooals ondergeleekende
vond. Jammer genoeg had zij, denkende de
liefelijke warmte tegemoet te gaan, haar bont-
tel te Parijs, waar zij er nog weinig behoefte
had gehad, achtergelaten.

De leerende waarschuwing voor in dat sei-
naar Indië reizenden, opdat zij niet reeds met
te koude op de boot komen. Een tweede waar-
te uren vóór het vertrek der boot te Genua
komt, daar de treinen heel dikwijls vertraging
en daardoor de een of andere aansluiting
en, waardoor de angst, dat men te laat komt
de afvaart der boot, niet zelden bewaarheid
wt. Liever come men een dag te vroeg, want
de booten der Mij. Nederland komen dikwijls
dan den te voren vastgestelden tijd en dan
men tijd zich rustig te installeren in zijn
na daarna allicht nog een prettig uitstapje door
en omgeving te maken.

(Wordt vervolgd).

5-1-25.

Op 't dode punt?

Bij wijze van Inleiding

door

H. E. STEINMETZ.
(Weltevreden).

voor mij vererende uitnodiging der Redactie
Koloniaal Weekblad, orgaan der Veren.
en West, om aan dat blad bijdragen te
ontving ik — vervuld van 't nog maar al-
einig ingang vinden juist van één der mid-
ke 't werkzaamst zouden zijn en tevens
kust uitvoerbaar om: „den band tusschen
land en de Koloniën in O.- en W.-Indië te
en te bevorderen zoowel van beider ge-
schappelijke belangen als die van Oost- en
Indië in het bijzonder.”¹⁾
middel is: 'taanleren en 't bezigen van 't
lands te vereenvoudigen, dus: te bevorderen

de Statuten der Veren. O. en W.

J. L. VERMEULEN'S
VERANDERLIJKE VERGROOTINGEN
WERK :: :: ZEER LAGE PRIJZEN
TOUSSAINTKADE 20
SENDING NAAR OOST- EN WEST-INDIË

en algemener te maken. 't Elkander ver-
staan is toch wel een der eerste voorwaarden
om tot elkander te brengen medebewoners, echter
van onderscheiden origine en landaard en taal-
eigen. Waarom dan ook in 'n Nederlandse
Kolonie zovelen van niet-Nederlandsen bloede er
naar haken zich de Hollandse taal eigen te maken
voor de praktijk; immers daardoor worden vele
eisen van 't bedrijfsleven hun begrijpelijk; kunnen
zij vlotter zich uiten; wordt hun toegankelijk de
voor hen meest leerzame lektuur, in de gegeven
omstandigheden. Natuurlijk bedoel ik hier de
Kollewijnse schrijfwijze, zovleer spoediger, en dus
ook minder kostbaar, aan te leren dan die vol-
gens De Vries en Te Winkel! Het spreekt van zelf
dat hier in Indië, veel meer dan in in Nederland-
zelf, van groot maatschappelijk belang moet zijn in-
voering van de „Vereenvoudigde” bij 't onderwijs,
in de dagbladders, in officieele stukken. Behoefte
het gezegd, dat het tevens is 'n Nederlands be-
lang?²⁾

Evenwel, hoe voor de hand 't middel ook ligt;
hoeveel moeilijker handhaving, laat staan doorvoe-
ring der oudere ook zij; hoezeer ook nagenoeg alle
Europese onderwijsmannen er allengs vóór wer-
den; ondanks dat 'n autoriteit als Dr. Moresco,
de toenmalige wd. Directeur van Onderwijs (1916)
zich uitdrukkelijk er vóór verklaarde — ook om-
dat men hier heeft mededingen van 't Maleis, van
't Engels (vooral bij de Chinezen) — en G.-G. Van
Limburg Stirum zijn instemming betuigde; ongeacht
dat van 't vlugschrift van J. Rottier, in 1916
algemeen korrespondent van N.-I. van de
Veren. voor Vereenvoudigde schrijfwijze, „De spel-
ling-Kollewijn een groot maatschappelijk tevens Ne-
derlands belang” de 6de druk verscheen; in weer-
wil van dit alles is na, zeg 25 jaar, men voor de
jeugd ternaauwernood meegegaan met de tijd! Van
zeer nabij moest ik waarnemen, hoe b.v. voor toe-
lating op de H.B.S. — en op die school zelf — de
jeugd nog altijd geplaagd wordt met oplossing van
spitsvondigheden om te doen blijken, hoe bedreven
zij zijn in de oude schrijfwijze, vaak raadseltjes,
zo waar ook voor hun ouders-geen Kollewijnianen!
Ik had gelegenheid ernaar te informeren bij Dr.
P., bekend schoolhoofd, die ongeveer antwoordde:
„Och ja, al wat voor de vereenvoudigde te zeggen
is, is aangevoerd al zoveel jaren, met bijna geen
resultaat voor 't Onderwijs. Bovendien je kunt niet
weten wat op 'n examen soms gevraagd wordt...
De zaak is vrij wel op 't dode punt.”³⁾

Op 't dode punt!

Dit gesprek bracht ik over bij 'n Medestander,
die de strijd voor dit zo Nederlandse en zo Indiese
belang (en voor zo vele andere) hier van de aan-
vang af meegemaakt had. Hij zeide ongeveer: „ja,
ziedaar 't ware woord; maar wegens de tijds-
omstandigheden geldt het helaas t.a.v. zo wat alle
vraagstukken: met uitzondering van 't dansen.
Zonder bijbedoeling konstateerde ik het, want ik
zelf bemin 't dansen zeer”...

Schrijver dezes aan 't pikereren..... 'n Ogenblik
dacht hij aan 't geen Franse geschiedschrijvers
boekstaafden van 't leventje te Parijs en en 'n
kwart eeuw geleden: Ongeacht de Terreur las men
boven zo menige uitspanningsgelegenheid: „Ici
l'on danse” en, evenals bij vroegere en bij latere
evoluties, ontleende men aan oorspronkelijker ge-
bleven volken (Polen b.v.) — voor ons durf ik
niet meer zeggen mij schemert slechts iets voor
van shimmy — voor de liefhebbers moderne dan-
sen..... De wals — die Mahler in de te zij-
ner ere te A'dam gegeven feesten (1920) zijn hoofd-

¹⁾ Het Koloniaal belang is een algemeen Neder-
landsch belang. Motto van 't Koloniaal Weekblad.

²⁾ Zonder hoofdelijke stemming werd dezer dagen in
de Volksraad aangenomen: „om aan te dringen op in-
voering van de Vereenvoudigde bij 't onderwijs.” —
Zou 't opperbestuur nog star ertegen blijven?

VRAAGT SCHOLTEN'S
ZELFRIJZEND BAKMEEL
MAIZENA PUDDING
AARD.MEEL EN SAGO
FABRIEK VAN MEELPRODUCTEN
JOH. B. SCHOLTEN, AMSTERDAM
..... EROUWERSGRACHT 258 TEL. 47637.

ZUID-HOLLANDSCHE BRANDSTOFFENHANDEL

Firma J. KUIJER

— Levering —
van uitsluitend prima
— Brandstoffen —

Regentesselaan 276 Den Haag
Telefoon 35659

HET ZUID - DEN HAAG

Groenmarkt 37 Telefoon 12514

SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK
Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER

Avond-Concert van 8.30 tot 12 uur

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.

Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH
spreken en corresp. in slechts 1 MAAND.
Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind.
ambtenaren dagel. ter in

Inst. „SANDERS” 93 OKANJEPLEIN 's Hage.

P. B. v. MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12 DEN HAAG Torenstraat 5
TELEFOON 12898

KARPETTEN
TAPIJTEN LINOLEUM
GORDIJNEN en LOOPERS

Speciaal adres voor het
inrichten van woningen

Firma VAN CAPELLE Jr. DEVENTER

Batikverven — Schabloneverven — Penschilderverven
Schablonen — Batikteekeningen — Etc.

Artikelen voor:
Chineesch Lakwerk — Pastinello — Florescan Stencilling
Brandschilderwerk — Etc.

Schriftelijke lessen. Cursussen in geheel Nederland
Verkoop en gros en detail. Postcheq. en Giroreken. No. 66058

Maison H. SIMONS 's-Gravenhage.

MANTELHUIS
HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West”

JAPONNENHUIS
NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie
Voordeelige prijzen!

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 12512
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

MAISON DROUOT
 Fred. Hendrikl. 85
 Telefoon 52379
 DEN HAAG

Woning-Inrichting
 Beleefd noodigen wij U uit tot een bezoek aan onze Magazijnen en Modelkamers

W. J. M. SIMONIS'
 BEDDENMAGAZIJN
 GROENMARKT 34
 TEL. 14420 DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE LEDIKANTEN - MATRASSEN - DEKENS

ONZE „PHOENIX“ MATRASSEN (Gedep.) OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGENAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

DANKBETUIGING.
 Ondergeteekende betuigt hiermede haar harte-lijken dank aan den Heer Dr. J. F. v. d. POORTEN, Kruidkundige, Nobelstraat 1a, Den Haag, voor de genezing van tuberculose in 14 weken tijds.
 (w.g.) N. LOOIER, Terheide.

Magazijn van

Heerenhoeden en Pelterijen

EDUARD PELGER
 Prinsestraat 35 - Den Haag
 Telefoon 13902

Tandarts LEO Mc SON
 Prinsessegracht 6 Teleph. 10477
 verzoekt de patiënten telephonisch
 aanvraag
Rahinol behandeling (voor pijntoos zenuwbehandeling)

moment maakte *) — de wals is nog slechts getolereerd als Boston-Tred en wordt door de toonaangevende ingewijden even weinig gedistingeerd gevonden als de rijsttafel, als de jas-toetoe en, tenzij als avonddracht, voor heren de rok, zelfs niet voor de bruidegom, al tooit zich de maagdelijke bruid gelukkig nog met wit en met sluijer..... ook geen zwarte rok meer onder 't bewijsen der laatste eer, zelfs niet bij plechtige uitvaart.....

Op 't dode punt ook de grote levens- en maatschappelijke belangen, waar zoveel te doen was en is — gelukkig — in de laatste jaren?...

Tot deze grote levens-, tevens maatschappelijke belangen rekent men nog maar altijd te weinig die der vrouwelijke sekse: immers ook hier in Indië geldt het: de grotere helft van 't zielental!

Awel, dat ook hier het 'n punt werd van min of meer openbare belangstelling is reeds 'n blijk van openbare vooruitgang. En al zijn het nog te vaak slechts opvallende konstatering, van uitingen van uit 't bevoorrechte mannenhoogtepunt, verschijnenselen dat ook hier te dezen nog lang niet 't licht schijnt overal... waarschijnlijk omdat tot die bevoorrechte behorende woordvoerders in pers of bijeenkomsten het zich gemakkelijk kunnen maken (laten we hopen onderbewust, m.a.w. uit sleurtraagheid) te weinig kijken over de schutting, en helaas grifweg publiceren als ervaringsfeiten reeds lang weerlegde beweringen, b.v. dat „de zedelijkheidswetten in Nederland geenerlei effect ten goede hadden“ — 't geen bij enig onbevooroordeeld nadenken een ieder inzien zal, dat het niet mogelijk juist kan zijn.

Moge dat mannen-hoogtepunt van beschouwing en beoordeling weldra zijn: ein überwunderer Standpunkt!

Hieronder zal ik trachten uiteen te zetten, hoe sedert ongeveer 10 jaren 't Vrouwenvraagstuk hier in Indië in gedaante, en, zo mogelijk, ook in wezen, verandering onderging. *) Voor 't publiek van 't Koloniaal Weekblad behoeft niet gezegd, dat het hier veel meer dan in West-Europa sterk geschakeerd is, waarom ook 'n maar eenigszins volledige verhandeling ver buiten 't bestek van 'n blad-voorvele-zaken zou gaan. *)

Laat ik hopen, dat zelfs 't hier aanhangig maken van enkele onderdelen ervan de goede zaak dienen zal, en verder halen over 't dode punt! — te meer daar schrijver nimmer verkondigen zal eigen opinie dan die van beter bevoegden. Hoezeer dit levensvraagstuk vervult de gemoederen der eerstbelanghebbenden — wat trouwens niet meer dan natuurlijk is — moge hieruit blijken, dat enige Inlandse dames bereid waren voor dit opstel bijdragen te leveren. Evenals hoofdzakelijk voor 't noot 5 vermeldde Welvaartboek IX b², is dit te danken aan de

*) Dr. A. H. de Hartog (1920)... „zoo greep Mahler voor onzen dag bijzonderlijk de drie-eenige beweging van de wals-maal“..... „die Planete fangen an zu kreisen“, „das Universum“ (gelijk M. zelf bij zijn achtste opmerkt) naar den drieslag van den Kringloop aller wording.

Laughing Lady (die Stz. meer citeren zal ten bewijze van de veelzijdigheid van 't werkelijke leven): „Pourvu qu'on s'amuse“.

*) In 1914 verscheen de „Verheffing van de Inlandse vrouw“. Welvaartboek IX b², waarin de toestanden hier — op grond van 't onderzoek naar de oorzaak van de mindere welvaart der Inl. bevolking op Java en Madoera — behandeld werden, ook dank Inl. gegevens en bijdragen van Inl. dames, niet alleen, maar in vergelijking gebracht met de vooruitgang elders en dus met 't gehele vrouwenvraagstuk.

*) 'n Volledig overzicht — buitendien bijzonder lezenswaardig — geeft in 't Gedenkboek van N.-I. 1898 — 1923 „De vrouw in het maatschappelijk leven“ Mevrouw L. Roesingh van Iterson van Deun, die zelve werkzaam was o.m. als eerste sekretaresse van de Vrouwenraad voor N.-I. en als Bestuurslid der Roemer-Visser-Vereeniging alhier.

H. J. v. BLADEL WAALWIJK :: (HOLLAND) ::
 FABRIKANT VAN
Luxe Dames- en Heerenschoeisel
 VRAAGT DE MERKEN
THE PRINCESS SHOE en OUR STYLE
 IN ALLE PRIMA ZAKEN VERKRIJGBAAR,

M. J. BLOKLANDER
 ORGEL- EN PIANOHANDEL
 Bilderdijkstraat 4 DEN HAAG Telefoon 3599
 INRICHTEN VOOR DE TROPEN
 STEMMEN - REPAREREN
 Billijke prijzen Vakkundige garande

tussenkost van de heer A. Mühlenfeld, ass.-resident van Loemadjang.
 (Wordt vervolgd)

Belangstelling in het Buitenland voor Javaansche Kunst.

Op initiatief van Dr. Karl With, den bekenden schrijver van het mooie boek „Java, Brahma, Buddhistische und eigenlebig Architectur Plastik auf Java“ organiseerde de „Verein für junge Kunst“ te Oldenburg een Javaansche kunstavond, en had daarvoor de bemiddeling geroepen van den secretaris der Afdeling Amsterdam onzer Vereeniging.

Op het programma, een staaltje van Javaansche drukwerk, prijkte het portret van Raden S. Wiradiringgo als dalang, naar een schilderij van Pyzel en daaronder in gouden letters Wayang und Javalanz.

De groote concertzaal in het Landesmuseum (vroeger paleis van den Groot-Hertog) was de uiterste hoeken gevuld. Uit Hamburg, Bremen en Oldenburg waren geleerden en belangstellenden Oostersch gebied naar Oldenburg gekomen. Prof. Dr. Sauerland, Museum-directeur uit Oldenburg, Dr. Aichele, leeraar in de Maleische taal aan de universiteit te Hamburg en uit Kiel Gehlen, Dr. Jacob, prof. in de Islamische Philologie, Indonesiërs, nl. Dr. Inderes, lector in het Maleis aan de Universiteit te Hamburg en Raden Soedjatmo met zijne Javaansche vrouw hadden van hun belangstelling blijk gegeven door naar Oldenburg te komen.

De plaatselijke bladen waren een en al lof den avond, „Man folgte mit groszem Interesse märchenhaften Leistungen des Menschen fremden Welt, und musz es denjenigen die diesen Einblick ermöglichten, dank wissen.“

Een courant wist zelfs te vertellen dat de Vereeniging Oost en West dergelijke kunstavonden organiseert met financieelen steun der Nederlandsche Regeering en brengt hulde aan de Rijksoverheid voor deze wijze waarop zij belangstelling wekt voor de cultuur harer Koloniën! (Hoor, die courant schijnt wel goed ingelicht te zijn.)

Na afloop der demonstratie was er ten huize van Dr. Vensky, de voorzitter van de Vereeniging, een receptie georganiseerd had, eene receptie van het intellect en de aristocratie van Oldenburg. Er waren daar in de salons aanwezig: Maleiers, Javanen, Italianen, Spanjaarden, er waren schilders, beeldhouwers, tooneelspelers en er was ook een Surinamer. Schrijver dezes er toch voor gezorgd, dat op dien avond niet alleen de Oost-, maar ook West-Indië vertegenwoordigd in de persoon van den heer Einaar.

En het is dan ook zeker niet misplaatst in dit hier namens de Vereeniging Oost en West woord van hulde breng aan den heer en mevrouw Dr. M. Vensky voor de schitterende wijze waarop zij door het openstellen van hunne salons (musea van Oostersche kunstschaten) een steun hebben bijgedragen tot associatie tusschen Oost en West.

Na Oldenburg kwam Mannheim. In de Städtische Kunsthalle was eene tentoonstelling van Indische sels en batiks. De batiks behoorden tot de mooiste van den kunsthandelaar Komter (Amsterdam), de ikats tot die van Dr. Driessen, vroeger in Leiden wonend, thans te Mannheim. Buitengewoon was de wijze van opstelling, elke batik of weefsel was daar behandeld als een schilderij, een kunstwerk, het waren geen batiks of weefsels meer die naast elkaar hingen, het waren kunstmonumenten geworden van Oostersche ornamenteek en wij dachten met een rilling aan de tentoonstelling waar als in een magazijntje de mooiste batiks weefsels opgevouwen op stapeltjes liggen!

M. J. J. ESKEs - DEN HAAG
 DAMES- EN HEERENKLEEDERMAKER
 SNEEUWKLOKJESSTRAAT 15
Prima Engelsche en Schotsche Stoffen
 Eerste klas Bewerking Lage Prijzen
 ATELIER VOOR KEEREN EN REPAREREN

LEARN ENGLISH SOCIETY BALLROOMDANCING

from English teachers LATEST LONDON STYLES.

Hours of interview: 11 a.m.—1 p. m., 4 p.m.—8. p.m.

AT: 228 JULIANA VAN STOLBERGLAAN 'S-GRAVENHAGE

Mannheim had de demonstratie plaats in het gebouw Rosengarten. De zaal, waarin minstens een duizend menschen gaan, was uitverkocht. De draag was dusdanig dat den volgenden avond eene demonstratie gegeven werd.

Hardjodringgo werd den eersten avond ingeleid door Intendant Dr. C. Hagemann, schrijver van het bekende boek „Spiele der Völker“. Met groote belangstelling volgde het publiek de voordracht van geleerden schrijver over het Wajangspel, terwijl Hardjodringgo onbeweeglijk in silo-houding naast hem zat.

Ook in Mannheim had er na afloop van de demonstratie eene receptie plaats en wel in de zaal van den bankier Goldschmid en ook hier was het intellect en de aristocratie van Mannheim aanwezig. Ook hier schilders, beeldhouwers, schrijvers en bankiers met als middelpunt van aandacht met zijne Hollandsche vrienden.

De belangstelling voor Indië in Holland! Schrijver wendde zich eens tot een zeer groote tabakswaaren met het verzoek om lid van Oost en West te worden en kreeg toen te hooren „wat kan ons Indië nu aan, als er hier maar gerookt wordt!“

De belangstelling voor Indië in Holland! Schrijver wendde zich eens tot een zeer groote tabakswaaren met het verzoek om lid van Oost en West te worden en kreeg toen te hooren „wat kan ons Indië nu aan, als er hier maar gerookt wordt!“

De belangstelling voor Indië in Holland! Boekdeelen door de Secretarissen der Afdelingen Oost en West, zeer zeker over dit onderwerp zullen zijn — en toch, wat zijn secretarissen voor wonderlijke menschen, toch gaan zij steeds op hetzelfde aambeeld te slaan, toch gaan zij door al hun vrijen tijd op te offeren — ééns met de Hollander toch wakker worden, en dan is misschien net te laat — zijn anderen hem voor

P.

Comité bevordering Luchtvaart Nederland-Indië.

De Kerstdagen van het afgelopen jaar zijn in de dagbladen mededeeling gedaan, dat, om de bevordering aan den eersten vliegtocht Nederland-Indië een blijvende te doen zijn, het noodig voor te geraken tot de plaatsing van een passend vliegtuig op Schiphol en te Batavia, terwijl tevens ter verdere voorbereiding van een goede luchtdienst Nederland-Indië en vice-versa vliegtuigen komen tot de aanbidding van twee groote motorische verkeersvliegtuigen aan de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij.

De voorzitter eene beschouwing over dit idee en de praktische zijde belicht, had geïnteresseerd overgegaan tot de oprichting van het Koninklijk Comité bevordering Luchtvaart Nederland-Indië en tot de vorming van een uitvoerend comité daarvan, waarvan de heer Tetrode na een gedaan verzoek het voorzitterschap op zich nam.

De voorzitter eene beschouwing over dit idee en de praktische zijde belicht, had geïnteresseerd overgegaan tot de oprichting van het Koninklijk Comité bevordering Luchtvaart Nederland-Indië en tot de vorming van een uitvoerend comité daarvan, waarvan de heer Tetrode na een gedaan verzoek het voorzitterschap op zich nam.

De voorzitter eene beschouwing over dit idee en de praktische zijde belicht, had geïnteresseerd overgegaan tot de oprichting van het Koninklijk Comité bevordering Luchtvaart Nederland-Indië en tot de vorming van een uitvoerend comité daarvan, waarvan de heer Tetrode na een gedaan verzoek het voorzitterschap op zich nam.

nemen, terwijl getracht zal worden in ons land, in Indië en in den vreemde, waar Nederlanders wonen, plaatselijke comités te doen ontstaan, opdat alle landgenooten in de gelegenheid zijn om van hunne belangstelling blijk te geven en mede te werken tot de verwezenlijking van de hiervoren genoemde plannen, waardoor weer de saamhorigheid van het Moederland en de Overzeesche gebieden tot uiting komt.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Indrukken van het Java-Congres ¹⁾
door

G. VAN BERESTEYN-TROMP.

De lezers zijn natuurlijk, door de geregeld opgenomen Aneta-telegrammen, op de hoogte gehouden van het verloop van het derde Congres van het Java-Instituut, in de jongste Kerstvacantie te Djocjakarta gehouden. Daar deze brief eerst ruim een maand later onder de oogen komt, zal ik mij bepalen tot het weergeven van eenige indrukken zoowel van het door de inleiders en debaters gesprokene, als van de excursies, de tentoonstelling en de Javaansche feestelijkheden, aan dat congres verbonden, die, naar ik hoop, ook den Nederlandschen lezer belang in zullen boezemen.

Op Woensdag 24 December te halfnegen had in de ruime, feestelijk verlichte pendoppo (feestzaal) van den Rijksbestuurder van Djoeja, P. A. A. Danoeerdja, de eerste samenkomst plaats der ruim 600 congressisten, ter onderlinge kennismaking. Ook de lange oprijlaan naar deze Kepatihan (vorstelijke woning) was op zeer smaakvolle, typisch Javaansche wijze versierd: als ingang een monumentale, van bamboe opgetrokken poort, toegang gevend tot een rij eerebogen aan weerszijden van den weg, gevormd door halve cirkels van reuze-palmstelen, waarvan de uitgerafelde bladeren als franje's neerhingen op de overal rijkelijk aangebrachte gloeilampjes.

Toen hier tusschen de vele auto's en andere open rijtuigen met rijk en fleurig uitgedoste gasten kwamen aangereeden, bood het geheel, in dien donkeren tropenavond, een waarlijk sprookjesachtigen aanblik. Al dadelijk trof het mij, hoe algemeen en prettig opgewekt de deelname aan dit congres was.

Men zag er niet alleen de hoogsten uit den lande, waaronder de vertegenwoordigers van den Gouverneur-Generaal, een Raad van Indië, den Resident, de zelfbesturende Inlandsche vorsten met hun echtgenooten en leden hunner hofhouding, maar ook evenveel vrouwelijke als mannelijke belangstellenden, zoowel van de lagere rangen uit de Europeesche als de inheemsche maatschappij. Laatstgenoemden waren veelal getooid in hun schilderachtige nationale kleederdracht, die zoo uitnemend past bij hun gelaatskleur en postuur, als bij hun ontwakende, vaderlandsehe gevoelens. Hartelijk klonk dan ook het welkomwoord van den voorzitter van het comité van ontvangst, de heer J. H. van Mook, eerst in het Hollandsch en daarna in keurig geïnterpreteerd Javaansch uitgesproken.

Nadat de gebruikelijke telegrafische gelukwensen waren voorgelezen, de voorzitter van het congres, dr. Hoesein Djajadiningrat — de nieuw benoemde professor aan de Rechts-H. S., dien velen zich nog wel uit zijn studietijd in Holland zullen herinneren — zijn openingsrede had gehouden, en ook resident Dingemans zijn speechje had afgelezen, begon de voorstelling van de *Langin Wanara*, weergevende den dood van Patih Rahasia. Deze bijzondere soort van *Wajang orang*, door den Rijksbestuurder aangeboden, waarbij de dansers allen steeds met gebogen knieën optreden, maakte, vooral bij het optreden van het apenleger onder hun aanvoerder Hanoeman, door kleine knapen weergegeven, een treffend effect. De prachtig-plastische uitbeelding van den strijd tusschen de verschillende menschelijke gevoelens in dit zinnebeeldig oostersch drama, met bijpassende gamelan-begeleiding, hield de aandacht tot in de vroege morgenuren geboeid. Toch waren allen, ook de talrijke schare Javaansche vrouwen, dien morgen te 9 ure weder aanwezig bij de opening van het debat over de eerste door het congres gestelde vraag: *Op welke wijze kan bij de opvoeding van de Landskinderen de inheemsche cultuur meer tot haar recht komen?*

¹⁾ Ontleend aan het „Vaderland“.

Kristal, Porselein, Luxe Artikelen
W. KONIG
Prinsstr. 92 naast de Fotogr. - Tel. 14779
Valeriusstr. hoek Dunklerstr. - Tel. 33459
Tafel, Ontbijt- en Theeserviezen

Haarlem en Omstreken.

Heemstede wonen

(lage belasting)

Vraagt Woninggids aan:

HEEMSTEDE'S WONINGBUREAU
Corns. L. KWAK

Makelaar

Kantoor: **HEEMSTEEDSCHE DREEF.** Tel. 28236
Tramhalte Blauwe Brug.

Bouwterreinen
Villa's - Heerenhuizen

Koopers of Huurders geen kosten.

AUG. OEPKES
FOTOGRAAF
HARTENLUSTLAAN 11
BLOEMENDAAL
OPNAMEN IN EIGEN OMGEVING

HANDEL IN BINNEN- EN BUITENLANDSCHE BIEREN

BOTTELARIJ

MEDICINALE en BRONWATEREN
geregelde verse vulling

DEPOT VAN WIJNEN
der Firma JAGER GERLINGS, Hofleverancier
en DE LUZE & FILS

BINNEN- EN BUITENLANDSCHE LIKEUREN
GEDISTILLEERD - WHISKY - CHAMPAGNE

Dagelijksche opnamen van bestellingen met
directe bezorging.

Aanbevelend,

C. CASSEE

Bloemendaalscheweg 14 Telef.-Interc. 22265

HET IS VAN BELANG

bij het aanschaffen van een kleedingstuk zeker te kunnen zijn, dat men de volle waarde voor zijn geld ontvangt.

Wij staan borg voor de **prima kwaliteit** en **onberispelijken Pasvorm** voor ieder figuur onzer **1ste klas Engelsche Gemaakte Heerenkleeding**

DE RECOMMANDATIE BEWIJST HET

Het London
Handstreekhuis

Plein 35 1/2 de Tempeliersstr. **HAARLEM**
TELEFOON 1265

Even goedkoop als confectie doch gelijkstaand
aan beter maatwerk

The Perfection of Ready to wear clothing.

Geen Filialen te Den Haag

L. DEBIJE : DEN HAAG

Maarstraat 171 A en B Telefoon 35391

IJzerwaren, Gereedschappen

voor Vaklieden - Amateurs

Verzending naar de Tropen onder garantie

Fa Th. A. KLINKHAMER
APOTHEKER
 KONINGINNEWEG 69, hoek Jordensstraat - HAARLEM
 TELEFOON 1596

Allop. en Homoeop. Geneesmiddelen
 Verbandstoffen, Specialité's
 Bronwateren (Natuurlijk en Kunstmatig)
 Zeer spoedige bezorging
 VERZENDING NAAR INDIË ONDER GARANTIE

UTRECHT.

Stichtsch Bouw- en Woningbureau
 Stationsplein - ZEIST - Telefoon 81

Ontwerpen en Uitvoeren van plannen voor
 Landhuizen en Villa's, enz. enz.
 Aankoop, Verkoop en Verhuren van vaste goederen en
 gemeubileerde percelen.
 Directeur: P. A. EBELING, Architect

„DE STAD UTRECHT“
 OUDE GRACHT 194 TELEFOON 4198
 bij de Gaardbrug, einde Lijnmarkt.
Glas, Porselein en Aardewerk
 GRATIS VERPAKKING VOOR INDIË.
 GARANTIE VOOR BREUK.

**Beteekent: Toezicht Op Kin-
 deren Uit Nederlandsch Indië.**

TOKUNI zoekt voor kinderen uit
 Indië een geschikt gezin in Hol-
 land, is een financiële tusschen-
 schakel tusschen de ouders in
 Indië en de pleegouders in Hol-
 land, controleert het gezin en
 het Kind, zorgt voor het kind,
 ook in de vacaties, houdt ge-
 regeld briefwisseling met de
 ouders in Indië en staat de pleeg-
 ouders bij in alle ernstige ge-
 vallen, het kind betreffende.
 Haar vertegenwoordigers in In-
 dië worden telegrafisch op de
 hoogte gehouden van zeer ernstige gebeurtenissen, het
 kind betreffende.

Alle inlichtingen kunnen worden gegeven door de vertegenwoordigers
 Prof. Dr. J. H. Boeke, Adviseur van het Volkscredietwezen te Wel-
 tevreden, J. H. Nieuwenhuys, Resident van Soerakarta te Solo, Dr.
 J. G. J. A. Maas, Medan, Fred. Oudschans Denz, Paramaribo, Suri-
 name, J. H. Perret Gentil, Willemstad, Curaçao, en door den Direc-
 teur van TOKUNI, tevens Directeur van de Maatschappij „ZAND-
 BERGEN“ te Amersfoort.

ZANDBERGEN.
 Instelling tot opvoeding door middel van gezins-
 verpleging van kinderen zonder onderscheid van
 leeftijd, stand en gezindte die het ouderlijk
 huis moeten missen.
 Steunt deze nuttige instelling door Uw lidmaat-
 schap (f 5.— p. j.) of als begunstiger (f 2.— p. j.)
 DIRECTEUR Jhr. W. A. ORTT. AMERSFOORT.

Vakschool voor Dames en Meisjes
AMERSFOORT
 Aangesloten bij de Mode-Vakschoolveren. te 's-Gravenhage,
 goedgekeurd bij Kon. Besl. van 12 Aug. 1909, Staatsblad No. 48.
 Lessen worden gegeven in het Costuum- en Lingeriënaaien,
 Maafnem, Knippen, Borduren en aanverwante vakken.
 Opleiding voor de examens voor: Costumiëre, Leerares en
 Nuttige Handwerken — Inlichtingen worden gaarne verstrekt.
C. E. BESTELINK, Langestraat 44

Ringers Cacao

1ste klasse Ned. Fabrikaat RINGERS - Rotterdam Alkmaar

Door de heeren W. D. P. Corporaal, Pastoor van
 Lith, M. Soeradiradja en R. Sosrosoegondo waren h
 over uitvoerige praeadviezen verschenen in *Djawa*, het
 driemaandelijksch tijdschrift, orgaan van het Java-
 Instituut, waarvan ieder belangstellende dus van te
 voren kennis had kunnen nemen. Jammer genoeg werd
 echter aan die heeren, als inleiders, ieder nog een half
 uur gegund om hun geschreven praeadvies nader toe
 te lichten, waardoor bijna geen tijd overbleef voor het
 debat, dat toch zeker de meesten der aanwezigen ten
 zeerste interesseerde.

De conclusie, waartoe de sprekers ten slotte kwa-
 men en die ook in enkele moties werd vastgelegd, was,
 dat een *nationale school* het ééne noodige is, om den
 Landskinderen de inheemsche cultuur bij te brengen.
 En dat daarbij tevens noodzakelijk is: de onverwijde
 oprichting van een afdeling der Algemeene Middel-
 bare School voor Oostersche letteren te Solo. Want de
 taal is immers het meest daadwerkelijke bindmiddel,
 de geschiedenis het geheugen der natie.

Gelukkig is in beide richtingen reeds een begin ge-
 maakt. Te Djoeja is onlangs, eenigszins in den geest
 der bestaande „pesantren“, — waar de jeugd door den
 Mohammedaanschen priester de Koran onderwezen
 wordt — door R.M. Soeardi Soeraningrat die in den
 Haag zeker nog niet vergeten is, de *Taman Siswoschool*
 opgericht geheel op Javaansche leest geschoeid. Deze
 telt reeds een 400-tal leerlingen en beantwoordt zoo-
 veel mogelijk aan de nationalistische gevoelens.

Door dr. Kraemer wordt reeds een Kawi-Javaan-
 sche taal cursus te Solo gegeven aan een veertigtal leer-
 lingen.

Stellig kan, bij den toenemenden invloed van het
 Java-instituut, op den duur een flinke stuwkracht van
 dergelijke congressen als dit uitgaan.

Des namiddags om 5 uur had de opening plaats eener
 tentoonstelling van Javaansche bouwkunst en huisin-
 richting, in het gebouw van den Regent van den Rijks-
 bestuurder van Djoeja opgesteld, waar 't een en ander
 nitnemend tot zijn recht kwam.

Bij zijn openingswoord zeide ir. P. H. W. Sitsen o.m.:
 De bedoeling dezer tentoonstelling is belang-
 stelling op te wekken voor reeds bestaande Ja-
 vaansche architectuur en meubelkunst, belangstel-
 ling, die steeds oorzaak is van verder onderzoek,
 en waarvan de resultaten weer de fundering kun-
 nen zijn voor een verderen opbouw.

De verschillende Javaansche modellen van gebou-
 wen, op deze tentoonstelling samengebracht, leggen
 zeer sterk den nadruk op den dakvorm en de onder-
 steuningswijze van het dak, als de voornaamste con-
 structieve elementen in de Javaansche huisarchitec-
 tuur. Het klimaat, waarin deze vormen ontstaan zijn,
 gaf aanleiding hiertoe, terwijl de veiligheid der be-
 woners in den ontstaanstijd blijkbaar de open bouw-
 wijze kon verdragen. Wel had men later, bij gewijzigde
 toestanden, te voldoen aan den eisch, dat de woningen
 gestanden dienden te worden — hetgeen veelal noch
 esthetisch, noch hygiënisch een verbetering kon wor-
 den genoemd — doch diverse foto's op deze tentoon-
 stelling aanwezig, toonden aan, dat door Javaansche
 bouwmeesters ook voor de wandbehandeling dikwijls
 een esthetische oplossing werd bereikt.

Ir. Maclaine Pont, de volijverige en warmhartige
 oprichter van de nieuwe vereniging *Modjopait*, welke
 zich ten doel stelt door 't ontgraven van de bedolven
 bouwvallen der oude stad van dien naam, den sierlij-
 ken vroegeren Javaanschen bouwtrant weder aan 't
 licht te brengen, slaagde er in, door zijn levendige
 uitleggingen der tentoongestelde woningmodellen, de
 algemeene belangstelling der tentoonstelling-bezoekers
 op te wekken.

Naast den dakbouw, heeft altijd een kunstzinnige
 omwallings-architectuur geleefd: afsluitingen van bij
 elkander behorende complexen met poorten en trap-
 pen, waardoor mooie pleinen en straten ontstonden
 met een bijzonder Javaansch cachet. Goede foto's ter
 tentoonstelling aanwezig, gaven hiervan een denk-
 beeld. Op de excursie, die den volgende dag plaats
 had, konden de congressisten een en ander in natura
 bewonderen. Zoo bij een der fraaie aloon-aloon's (voor-
 pleinen) van het Sultanspaleis, die aan dr. Berlage
 bij diens bezoek de uitroep ontlokten: „Dit is schooner
 dan het Louvre!“

Jammer, dat de nieuwe bouwwerken dezer vorste-
 lijke behuizing niet daarmede in overeenstemming ble-
 ken te zijn!

Onder de tentoongestelde artikelen van kleinkunst
 trokken naast de verschillende fijn-uitgevoerde wajang-
 figuren, (*béber* = in tafereelen op doek geschilderd,

MATHIEU PIETERS
 Art. Photographe
 PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
 LA HAYE
 Geopend van 9-6 uur
 Zondag en Feestdagen gesloten

golék = aangekleede poppen, *klitik* = uit hout
 den en beschilderd, *koelit* = uit leder à jour
 en gepolichromeerd) met de bijbehorende gam-
 strumenten op hun artistiek bewerkte houten
 ken, vooral de aandacht de Javaansche gebou-
 werpen in hun groote verscheidenheid van ver-
 versiering. En hieronder muntte uit een Japan-
 blement, vervaardigd door de Kunstnijverheids-
 nisch toezicht van de architecten Karsten en
 had de samenstelling dier meubels plaats ge-
 wijl de keuze der versieringsmotieven en de uit-
 daarvan geheel was overgelaten aan de Japan-
 houtsnijders.

Het resultaat was verrassend schoon.
 Pangeran A. A. Mangkoenegoro is de eerste
 die dergelijke *silo-stoelen* (waarop met gekru-
 nen kan worden plaats genomen), met bijpas-
 fels, liet aanmaken.

Terecht vroeg dan ook de voorzitter der ten-
 ling, in aansluiting met de bovengenoemde op-
 gres behandelde vraag aan de overheid:

„Is hier niet een braakliggend terrein,
 geringe kosten vrucht dragend kan wor-
 maakt? Ook de Javaansche vorsten, met hun
 werklieden, kunnen in deze inlichting-
 werkzaam zijn. Bij hen leeft nog de zin
 aloude, fraaie Javaansche ornamentiek.
 huidige opkomst van den Javaanschen
 stand, kunnen zij, als dragers van de Java-
 kunsttraditie, immers zegenrijk werk verr-
 (Wordt verv.)

Van Week tot Week.

3-9 FEBRUARI.

Voor *Wonosobo*. De Banier van 2 Jan. meldt:
 discische *Wonosobo*-comité heeft tot heden
 f 100.000 ontvangen voor de slachtoffers.

Onderscheiding. Bij Kon. besluit is benoemd
 der in de Orde van den Nederlandschen
 Assoelthan *Ibnoesoelhan Almahfoed Bifad*
Malik Wahab Sjadjoemoelki Amroel
 hoewa *Patra Mohamad Oesman Sjah*, *Sulu*
Batjan.

(De Sultan van *Batjan* werd 3 Febr. 1900
 waardigheid bevestigd, zoodat hij thans
 aan het bestuur is; vandaar vermoedelijk
 noeming; hij was reeds officier der
Oranje Nassau).

Ned.-Indië en de Olympische spelen. In Indië
 richt een Ned.-Oost-Indisch Olympisch
 bedoelt Ned.-Indië te doen deelnemen aan
 ern Games en tevens zoo mogelijk aan de
 pische Spelen te Amsterdam. Het N.O.C.
 deelt ons in dit verband mede, dat een
 lijke deelneming van Ned.-Indië volgens
 ciele bepalingen der Olympische Spelen
 gelijk is. Wel echter zullen afgevaardigde
 Nederlandsche vlag kunnen uitkomen. We
 nog mededeelen, dat een verzoek om op
 gres te Praag te kunnen tegenwoordig
 zeer is afgewezen moeten worden. (Vader-
 land)

Resident Fraser. De resident van Banka, de
 Fraser, is op zijn verzoek met 4 Mei eer-
 slagen.

Landbouwhoogeschool Wageningen. Bevorder-
 lof) tot doctor in de Landbouwkunde, de
 van der Goot, geb. te Amsterdam, op pro-
 Onderzoekingen over levenswijze en
 van den witten rijstboorder op Java.

Protesten tegen het sluiten der Rajatscholen.
 via en Meester Cornelis zijn protestver-
 gehouden tegen het streven van de Reg-
 het Rajatonderwijs tegen te gaan. Ook
 en Tjiamis werd heftig geprotesteerd,
 volgens Aneta-telegr. van 2 Febr., tot
 geregeldheden is gekomen.

Dijkbreuk. Aneta meldt 2 Febr.: De *Porongdik* is
 gebroken. De Soerabajasche *dessa Ngram*
 andere *dessa's* werden overstromd. Het
 stijgende. Bestuur en veldpolitie zijn
 vertrokken.
 Een nader telegram meldt: Acht *dessa's*
 bouws sawah en 125 bouws suikerriet zijn
 stroomd.

Familiewasscherij van den Eersten Raad
Firma G. HILBERINK Sr. - Apeldoorn
 OPPERICHT 1870
 Helder waschgoed - Minimum slijtage
 Concurrerende prijzen
 Chloor wordt niet gebruikt voor het bleeken
 VRAAGT GRATIS PRIJSCOURANT EN INLICHTINGEN
 Verzending door het geheele land

Coiffure - Manicure - Massage
 Permanent Waving
N. BERTRAM, AMSTERDAM
 „MAISON MIGNY“
 KALVERSTRAAT 196 TELEF. 48504

Maison „ELEGANTE”, Den Haag
CELEBESSTRAAT 32 TELEFOON 13885
DAMESKLEEDING, Maat- en Model-Confectie
 De laatste Nouveauté's voorhanden voor de billijkste prijzen
 Ch'que Coupe. Aparte Model'en. Stalen worden op aanvraag toegezonden
OOK MODERNIS-EREN

Bijzondere Verkoop-Tentoonstelling
 van Werken van verschillende bekende Meesters
 TEGEN ZEER LAGE PRIJZEN.
 Th. Baumgartner, W. Thony, I. L. Jongsma, H. Dekker
 Chr. Soer, Stengelin, A. J. Zwart, J. v. Rossum, P. de
 Regt, E. Moll, M. v. Waning, G. Munthe, B. Viegens,
 B. Brouwer, T. Offermans, W. Witjens, C. Koppenal,
 Henricus en J. Leurs, gedurende de maand October,
 in de KUNSTZAAL ZEESTRAAT 65a
 naast Panorama Mesdag
 Dagelijks van 10 tot 5 uur Toegang Vrij

L. Statius Muller †. Te 's-Gravenhage is overleden de heer A. L. Statius Muller, gepens. luit.-kol. van de inf. van het O.-I. leger. De overledene heeft als lang officier bij de troepen in Curaçao gediend, nam deel aan veldtochten in Atjeh en was in zijn indische dienst laatstelijk plaatselijk commandant te Batavia. Als reserve-luit.-kol. is hij verder leadvceercommandant geweest van het district Deventer; in de mobilisatiejaren verbleef hij met zijn batalion te Almelo.

Directeur der Burg. Openb. Werken. De hoofdgenieur van den Waterstaat, de heer J. Blaestone, is met 3 Mei benoemd tot Directeur van B.O.W.

Partijen. Te Bandoeng is een nationale volksparij opgericht om den politieke band met Nederland lossen te maken, totdat een volwaardig indisch parlement Indië aan de Nederlandsche kroon onttrekt.

Dit Aneta-bericht van 3 Febr. wordt aangevuld met: Er is te Bandoeng een Inlandsche strooming ontstaan tot vorming van een nieuwe politieke partij tegen het communisme.

Germeerde Zending te Jogja. Op den 1en April a.s. zal te Jogjakarta herdacht worden dat de Zending der Germeerde Kerken vóór 25 jaar haar arbeid in Midden-Java is aangevangen. Er zal dan o.a. geopend worden een hospitaal, ruimte biedend voor 400 personen, met een staf van drie doktoren, 5 andere Europeesche arbeiders en 100 Javaansche verplegers en verpleegsters.

Orang pendek op Sumatra. Aneta telegrafeert, dat de expeditie tot opsporing van den orang pendek eenige maanden uitgesteld is wegens het hooge water.

Overneming der Molukken. Volgens het Bat. Nieuwsbl. wordt op 1 Januari 1926 het gouvernement der Molukken ingesteld, dat vier residenties omvat.

Plaats van de Bestuursacademie. Naar het Bat. Nieuwsbl. verneemt, heeft de directeur B. B. den voor de aanvullende studie (welke in de plaats is gekomen van de studie aan de bestuursacademie) in zestiende jaarijks, t.w. 8 controleurs van Java en 8 van de Buitengewesten — doen weten, dat nu studie voor het Indisch recht geen toegang geeft tot den bestuursdienst, alleen de indologische studie is toegelaten.

Overzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Java en zijn cultuur. Het Koloniaal Instituut. *De Locomotief* (24 Dec. t/m 5 Jan.) geeft een verslag van het *Congres van het Java-Instituut*, dat te Jogja gevestigd werd en dat als geslaagd mag worden beschouwd: de bezoekers hebben genoten van de kunst- en excursies hebben hun veel gezegd en voor hen allen zijn het aangename en waardevol geweest; er werd veel geboden, veel geleerd en interessants.

Wat dit al veel geacht worden, de *Jogjasche redactie van de Loc.* (30 Dec.) eischt meer. Ernstig gaat men nu bereikt is en wat er bereikt moet worden, de *beoordeling van de Javaansche cultuur als historische gegeven.* Uitvoerig somt hij al datgene op, waaraan zich beter rekenschap dient te geven, alvorens men dan ook thans eens mocht aflat van het verleden wendend van den blik naar vroegere tijden. Dat men eens ernstig denkt aan de zinrijke *Carpe diem*, en dat men van de zijde, die het nam tot deze congressen — en met geen reden we af willen doen aan de groote verdienste van deze heeren — eens voorgoed en vooral dat het geen dienst is, dien men een volk kan doen door het slechts de oude cultuur voor te houden, maar de mogelijkheid van een renaissance, die langs den weg der vernieuwing en herziening is, als redmiddel aan te duiden. Een renaissance onder aangrijping van alles wat voor de hand liggend is, wat men niet zou wenschen, doch, en dat is de naamste, onder willige aanvaarding van alles, kan tot de bespoediging van het groei-

proces en de ontwikkeling langs nieuwe lijnen.

Den 27sten Dec. hield de heer dr. C. W. Jansen, vice-voorzitter van het Koloniaal Instituut, voor de leden van Boedi Oetomo te Jogja een *causarie over het Kon. Koloniaal Instituut te Amsterdam (de Locomotief, 31 Dec.)*. O.m. wees de heer Jansen op het bestaan der afdeling Tropische Hygiëne en haalde hij uit een wetenschappelijk werk van een der professoren aan, dat de *indolentie* van het Indonesische ras grootendeels te wijten is aan de *mijnwormziekte*, welke veroorzaakt is, doordat de Indiërs op vochtigen grond op bloote voeten loopen, waardoor de mijnwormen de gelegenheid hebben om door de poriën hunner voeten te dringen en zich langzamerhand vastzetten aan de darmen. De spreker deed uitkomen, dat daarmee het bewijs is geleverd, dat de Hollander zich niet alleen verdient in materieel gewin. Als verder bewijs daarvan deelde hij mede, dat de Senembah-Mij. op de Oostkust van Sumatra scholen heeft opgericht voor de kinderen der coolies dier maatschappij. Aan het hoofd dier scholen staat een Javaansche onderwijzer, die de kinderen twee uren per dag les geven in schrijven en lezen. De rest van den dag wordt besteed aan lichamelijke opvoeding, alsmede aan opleiding voor hunne toekomstige betrekking; twee keer per dag werken de kinderen in den tuin onder toezicht van den goeroe, die dan in zulke gevallen niet als onderwijzer, doch als mandor der jongens optreedt. Enkele foto's der schoolkinderen toonden aan, dat deze er waarlijk gezond uitzagen.

Dr. Soelomo bracht naar voren dat het Koloniaal Instituut eigenlijk alleen van groot belang is voor het Hollandsche publiek en de Indiërs niet veel hebben aan dat Instituut. Hoewel hij ook erkende, dat het Koloniaal Instituut voor Indië een betekenis heeft en de stichters van het Instituut zeer zeker Indië's vooruitgang beoogen, zou hij toch gaarne willen zien, dat hier op Java een afdeling van het Instituut werd opgericht, waaraan ook Javanen deel konden nemen aan het mooie werk van het Instituut, waardoor Indië meer en beter gebaat kan worden.

De heer Jansen dankte den heer Soelomo voor diens wenken en beloofde stappen in die richting te doen.

Bestrijding van volksziekten. De dienst der Volksgezondheid.

De *Deli Crt.* (9 Jan.) stelt aan de orde een der groote vraagstukken van de toekomst: *de kwestie der bestrijding van volksziekten in Ned.-Indië*. De bestrijding der lepra is vooral een vraagstuk van geld, want de tot nu toe afdoende gebleken bestrijding is die der isolering. Men moet de beteekenis van het isoleeren van 50.000 patiënten in leprozerieën niet onderschatten. Voor voeding, huisvesting, kleeding, toezicht, verpleging en verzorging zal jaarlijks f 10 miljoen noodig zijn. Een commissie zal dit vraagstuk moeten beschouwen van wetenschappelijke, staatsrechtelijke, financiële en economische zijde. Zoo zal b.v. uitgemaakt moeten worden of er geen andere ziekten zijn, gesels der Indische maatschappij, die eerder bestreden moeten worden. Neem b.v. een ziekte als *malaria*, of *tuberculose*, die zich mogelijk sneller verspreiden en die meer nog dan de lepra de volkskracht en het arbeidsvermogen aantast. Ook rijst de vraag of de Staat en zoo groote categorie van burgers kan dwingen tot afzondering. De hygiëne in de cultures ter Oostkust van Sumatra geeft een schitterend voorbeeld van hetgeen door systematische toepassing der wetenschap aan arbeidskracht kan gewonnen worden. Ook al ligt het geval er voor het Land anders dan voor particuliere ondernemers, toch moet ook gewonnen volkskracht, voortspruitende verbeterde volksgezondheid, als een maatschappijk inkomen worden beschouwd. Daarmee kunnen hygiënische maatregelen, zij het indirect, zichzelf betalen. Wanneer de financiële omstandigheden voor het Land hoopvoller worden — zoo besluit de „D. C.” —, mag niet vergeten worden een deel daarvan voor dit doel te bestemmen, na een breede en diepgaande studie.

Uit een bericht van de *Deli Crt.* van 10 Jan. blijkt dat voor de assaineeringswerken in N. W. Soerabaja in totaal is uitgegeven een bedrag van f 3.627.000. Voorwaar een kolossaal bedrag — teekent het blad hierbij aan —, doch voor het belang der volksgezondheid zeker niet te groot.

Dij G. B. is thans de *Burgerlijke Geneeskundige Dienst herschapen in een dienst voor de Volksgezondheid*, in den ruimsten zin. Dit blijkt uit de competentie van dezen nieuwen titularis, die o.m. omvat: het onderzoek naar den staat der volksgezondheid, het aanhou-

DAMES
 welke hun haar een blijvende ondulatie willen geven
 prefereren
JAC. BOSMAN, Coiffeur de Dames
 FRED. HENDRIKLAAN 262 TEL. 52551
 Haarwasschen, Manicure, Massage, Ondulation Marcel
 Prima Haarwerken

SAGEWKA's Muziekschool
 OPGERICHT 1916
Vaillantlaan 27 Den Haag
 Privaat- en Cursuslessen Piano, Viool, Violoncel
 Mandoline, Banjo, Gitaar en Luit.
VRAAGT PROSPECTUS
INSTRUMENTEN IN HUUR EN HUURKOOP

Rij-Onderricht
Pensionstallen
Kandel in Luxe Paarden
 Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoering dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

J. W. H. BURGERS
FOTOGRAAF
ARNHEM

Huishoudelijke- & Keukenartikelen
 HAARDEN - KACHELS - FORNUIZEN
 KINDERWAGENS. :: LAGE PRIJZEN
AN ZWENNES
 Beekhorststraat 54a, DEN HAAG
 TELEFOON 16875

C. A. v. Monsjou, Horlogerie, Optique
 Valkenboschpl. 19 - Tel. 32167 - Den Haag.
 Brillen en So Easy.
 Amerikaansche Optiek. Recepten H.H. Oogartsen.
 Magazijn van Uurwerken. Reparatie-Inrichting.

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECK
 van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein
 TEL. 52298 - DEN HAAG
 Vraagt mijn uitgebreide collectie in **Whipcord en Tropical**
 Prima Stoffen. Billijke prijzen.
 Heeren Costumes v.f 160.- Dames Costumes v.f 170.-
 Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reinigen en Oppersen

HOTEL-RUBRIEK

AMERSFOORT

Hotel-Café-Restaurant „Monopole“

Vis à Vis Station - Telef. Interc. 41
Directeur STREEFRERK TEN KLOOSTER, Lid der Ver. „Oost en West“

BLOEMENDAAL.

BESCHIKBAAR. Hotel „RUSTHOEK“ Bloemendaal REIJNDERS, Prop. Lid der Ver. „Oost & West“

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486. Dir. bij Schev. B. Str. k. en w. w. op de logeerk. PENSION „QUIST“ Stadhoudersplein 17-19 Tel. 51523

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. OOSTERWIJK & V. D. LAUR Pension „VAN ARNHEM“ 77 Gr. Hertoginnelaan Tel. 30965. Kamers beschikbaar.

Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. VILLA GRETHALIA Pension Stouthamer L. de Colignyplein 14 kamers met volledig pension vanaf f 50.— per maand.

Restaurant RITZER, Parkstraat, Telefoon 13903, Menu f 1.25, Soep, Schotel naar keuze, Pudding. BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR. Huize „Elisabeth“, Valkenboschkade 670 en 672. Familie-Pension voor Dames en Meisjes.

BESCHIKBAAR. BESCHIKBAAR.

Pension E. M. Blewanus, A. v. Solmsstraat 135. Ind. Rijsttafel op Dinsdag, Donderdag en Zaterdag. Kamers disponibel voor Families, m. of z. pension Mevr. VAN DIJK. de Ruijterstr. 54, Haag.

ROTTERDAM.

BESCHIKBAAR. BESCHIKBAAR.

Hotel Pension v. d. Laar

GEVERS DEYNOOTWEG 91 TELEFOON 52564

Prachtig en rustig gelegen tegenover het groote badhotel „Kurhaus“, één minuut van het strand en bij de haltes der trams naar Den Haag en Rotterdam.

Stroomend water. Electrisch licht. Pensionprijs vanaf f 5.— per dag per persoon.

Bij lang verblijf conditiën nader overeen te komen.

Het geheele jaar geopend. Auto-Garage bij het Hotel

Aanbevelend J. J. v. D. LAAR, Eigenaar.

Maison BRESSER

Spijkerstraat 225 ARNHEM Telefoon 1811

Uitzending van Diners

Speciaal huishoudelijk voorbereid met de beste ingrediënten

Levering van Familie- en Trouwdiners

met en zonder bijlevering van service

Aanbevelend, J. A. SCHWANER, Cuisinier

Kasteel „Oud-Wassenaer“

Telefoon Kievit 571

15 minuten per Electr. Tram van Den Haag Tramhalte Stoeplaan

Het geheele jaar geopend

Alle comfort Matige pension-prijzen

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK“

Sweelinckstraat 158 Telefoon 36257

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.

Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.

Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension Restaurant Jacob Hopstraat 1 Sweelinckstraat 158

Wegens Liquidatie-Uitverkoop worden in groote partijen

WOLLEN JAPONNEN

tegen zeer goedkope prijzen uitverkocht. GELEGENHEIDSKOOPJES VOOR INDIË.

SPUISTR. 40 J. SCHULTE DEN HAAG

den van bevolkingsstatistieken, het aangeven van de middelen tot verbetering en de bevordering van de toepassing dier middelen, de rechtstreekske bestrijding en voorkoming van besmettelijke ziekten en volksziekten, de bevordering der individueele ziekenverzorging, de bodemmassaëering, (waarvan het Dep. van B. O. W. zeer terecht ontlast is), de drinkwatervoorziening en afvalverwijdering, en de volkshuisvesting. Deze verkaveling — aldus de Java-Bode (6 Jan.) — is niet anders dan toe te juichen. Zij vereenigt onder één hoofd al hetgene in een modernen staat geacht kan worden te competeeren onder het begrip „Volksgezondheid.“

De eindbeslissing in de salarisregeling. Eerste rangskrachten.

Het Soerabajasch Hbl. (3 Jan.) citeert de volgende meening van de Vereniging van hoogere ambtenaren over de salarisvoorstellen:

Bij meer dan één gelegenheid hebben wij ons over het karakter der salarisvoorstellen uitgesproken, zoodat wij thans meenen te kunnen volstaan met de verklaring, dat wij het door den heer Damme zoo knap geconstrueerde stelsel, dat door den Volksraad feitelijk ongewijzigd met een overweldigende meerderheid van 38—5 is aanvaard, in zijn opzet en in zijn uitwerking het eenig mogelijke achten. Het geeft in de plaats van den chaos een samenhangend geheel, niet enkel steunend op de behoeften en de werkelijke verhoudingen van het oogenblik, maar tevens zich richtend naar de eischen, die de ontwikkeling van het economisch en sociaal leven in de naaste toekomst aan Indië zal stellen. Een verder afgelegen tijdperk zal moeten leeren of de thans hecht gebouwde pilaren, waarop het stelsel-Damme rust, bestand zullen zijn tegen de knagende werking van de wet van vraag en aanbod. Maar zelfs al zou blijken, dat — stel over 15 of 20 jaren — dit systeem niet meer zou passen in de lijst van dien tijd, dan bewijst dit nog niets tegen de gaafheid van het gebodene, want indien het zelfs in een onder normale verhoudingen levend volwassen land niet moeilijk is gebleken een bezoldigingssysteem te ontwerpen, dat door de tijden heen zal blijven voldoen, hoe kan men dan een dergelijken eisch stellen in een in haar eersten opgang zijnde kolonie, waar het stijgen van eigen bewustwording graadmeter zal zijn voor de intensiviteit, waarmede verschillende maatschappelijke vraagstukken hun steeds wisselende oplossing zullen afdwingen. Wie zulke waarborgen vraagt, miskent de werkelijkheid en vervalt daardoor in een fout, waarvoor de heer Damme zich zorgvuldig heeft weten te behoeden.

In een interview, dat het Soerabajasch Hbl. (31 Dec. 5de bl.) had met den heer Van Lonkhuijzen, voorzitter der Federatie van Europeesche vakverenigingen, zeide de heer V. L. een verhoogde actie te voorzien tengevolge van de salarisregelingen voor de ambtenaren; in tegenstelling dus met de verwachting, dat men voorloopig rust zal hebben verkregen. Het stelsel toch biedt op zichzelf een groot terrein om te ageeren. Verschillende leuzen zullen ontwaken. Om de twee jaren zal de Regering voorstellen in den Volksraad brengen, inzake de verdeling in de groepen A, B en C. Het doorlopende gevaar, dat zekere kringen van B naar A of van C naar B zullen worden teruggesteld, moet voeren naar het streven in elken kring de arbeidsmarkt te beheerschen. Indien, gelijk wel beweerd wordt, een vakvereniging agitatiemiddelen noodig heeft om te blijven bestaan, zouden deze in de salarisvoorstellen stellig te vinden zijn.

De Nwe Soer. Crt. en het Bat. Nwsbl. namen uit het Kol. Bijblad van de „H. Crt.“ met instemming een beschouwing over, omtrent de financiële eischen, gesteld door den nieuwbenoemden hoogleraar in het Romeinsch recht aan de Rechtshoogeschool te Batavia. De Locomotief (29 Dec.) toont aan, dat de voorstelling onrechtvaardig is en zegt vervolgens:

Zouden de beide bladen, die zich aan de eischen ergeren, misschien willen dat onze uitstekende mannen hun plichten tegenover zichzelf en hun gezin verzaakten om ter wille van de eer alleen buiten hun vaderland te dienen? Eersterangskrachten mogen zeker op een eersterangsbehandeling aanspraak maken. Onwaardig zou de staat handelen, die profiteeren wilde van de verdiensten van uitnemende krachten zonder hen daarvoor naar rede schadeloos te stellen.

Het is bovendien een onjuiste voorstelling als zou de voornaamste taak van prof. Van Kan bestaan in het geven van colleges in het Romeinsch recht. De Leidse hoogleraar zal opreden als de leider van de Rechtshoogeschool. Prof. Scholten heeft er in zijn op-

ningsrede op gewezen dat de beteekenis van het we instituut voor een groot deel zal afhangen geestelijke voorgangers. „Het is daarom —“ volgde hij — „van zoo eminent gewicht voor de hoogeschool dat zij in een figuur van de ervaren paedagogischen aanleg en de wetenschappelijke kennis van Van Kan haar eersten leider heeft gevonden.“

Wat de Indische regeering dit heeft ingezien en de leider naar verdienste en billijkheid beloont, dat zij gelukkig beter verstaat wat het voor luikend hooger onderwijs in Indië beteekent, de besten der besten te doen leiden, dan de ander critiek.

Hierop ontving de Loc. van 5 Jan. een schrijven waarin opgemerkt wordt dat prof. Van Kan ten den is, niet voor het Romeinsche recht alleen, in de eerste plaats voor het burgerlijk recht en de gerlijke rechtsvordering van Ned.-Indië.

Indische gevangenenissen.

De Sumatra Post (5 Jan.) ontleent aan het Hbl. een beoordeeling van onhoudbare toestanden Indische gevangenenissen, naar aanleiding van een moord in de gevangenis te Tjipinang. De lijke opsluiting in alle Indische gevangenenissen, kleinste tot de grootste, van de oudste tot de (Tjipinang), is regel en gewoonte. Invoering lulaire opsluiting is niet zoo maar dadelijk Maar — zoo adviseert het blad — onderlinge ding der slaappleatsen met een paar planken, in de jeugdgevangenis te Malang b.v. reeds w gevoerd, kan heel wat verbeteren en controle straffing mogelijk maken; nummering der afge slaappleatsen, aanwijzing van ieders vaste slaap schiffting naar leeftijd, enz., zijn eenvoudige h delen om 't vrij geregelde onderlinge contact n lieven te beperken en desondanks voorkomende tredingen te constateeren en te straffen. Dan voortaan de wachters en niet de gestraften des den baas spelen!

Lyceumplannen.

Door de Bandoengsche Schoolvereniging is gens het Bataviaasch Nwsbl. (5 Jan. M. O.) Regeering ingediend een verzoek om toekennin subsidie voor een door haar in 1925 te openen Tot nu toe vinden de trekkers, dus zij, die bij derwijs hunner kinderen rekening mochten houde de aansluiting op de Hollandse scholen, in wel de met de Hollandse overeenkomende doch niet een inrichting, die overeenkomt n gymnasium. Wie voor zijn kinderen in verba hunc lateere plannen een klassieke voorop wenscht, is verplicht hen, na de lagere schoo Holland te zenden. Wel heeft Indië thans d tersch-klassieke afdeling der Algemeene Mid School, doch deze sluit volstrekt niet aan bij niet te vergelijken met — de Hollandse inge gen, is typisch bestemd voor de z.g. blijvers, bovendien enkel toegang tot de juridische, niet litteraire en theologische studien. Het is een hand liggend verlangen, dat zij, die naar In gekomen om met hun werkkraft en toewijding land te dienen, hier dezelfde opleidingsgele voor hunne kinderen vinden als in Nederland bezwaren aan den Indischen dienst en het v van het moederland verbonden, zullen zeker v der worden, indien daaraan wordt voldaan.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Is een inheemsch lid van den Volksraad wel vertegenwoordiger van de inheemsche bevolking in Ned.-Indië?

II (Slot).

Ten einde nader de bewering te bevestigen, gens schrijver's meening, de Inheemsche Volks nog geen vertegenwoordigers zijn van de inheem volksgroepen, wil hij hier de houding eens van het Volksraadslid, den heer Koesoemo Joeden den Volksraad spreekt als Javaansch vertegen doch feitelijk meer de belangen behartigt van van den Economischen Bond en in zijne denkdientengevolge niet zoo ver afstaat van die van heer Laetlan.

De heer Koesoemo Joedo en de heer Van der bestreden in den Volksraad den heer Stokvis, toen bij de behandeling van de Vlootwet zijne inheem collega's op het hart drukte goed te begruipen w

H. HELMERS
BONISTRAAT 31 TEL. 14844
'S-GRAVENHAGE
In COMESTIBLES
en KOLONIALE WAREN

American Hotel - Amsterdam
Hotel en Café-Restaurant le Rang.
Schoonste Ligging - Modernste Inrichting.
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige
A. W. VOLMER, Directeur.
Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A.

Bij STEVENS & CO's EFFECTENKANTOOR

REGENTESSEPLEIN 24 DEN HAAG TEL. 34210-34211

Speculeert men alle fondsen met

10 % SURPLUS

zonder verplichte bijstorting

OPGERICHT 1918

nieuwe regeling voor Indië betekende, terwijl eerstgenoemd lid een pleidooi hield, waarin hij op uitvoerige wijze betoogde dat hij zich bij die Vlootwet aansloot. En hoe waren toen de meeningen van de andere inheemsche Volksraadleden, die naar die rede luisterden?

Deze bestonden in een protest tegen hetgeen de heer Koesoemo Joedo naar voren had gebracht.

De heer Kajadoe wees op den achteruitgang van den economischen toestand der bevolking, terwijl hij met een gevoel van weemoed zich verplicht rekende het onpartijdig oordeel zijner inheemsche collega's ten deze in te roepen.

De heer Djajadiningrat sprak aldus:

Degenen, die evenals ik, liefde hebben voor hun land, die, evenals ik, van meening zijn dat Indië de Nederlandsche leiding nog niet kan missen, doch dat weldadig op vrijmaking van Indië moet worden aangedrukt, die zullen rekening hebben te houden met de factor, dat eene kostbare Vlootwet den algemeenen economischen toestand der inheemsche bevolking zal verzwakken.

Ook de heer Dwidjosewojo bleef niet achterwege om zijn protest aan te teekenen tegen de denkbeelden van den heer Koesoemo Joedo.

Het feit, dat het gesproken woord in den Volksraad dikwijls niet de meening van de groote massa weerhaalt, is, naar schrijver's meening, een gevolg van het bestaande kiesstelsel.

Eerst wanneer de keuze voor een lid van den Volksraad geschiedt door de bevolking zelve, kan van een werkelijken volksvertegenwoordiger sprake zijn.

Men houde daarbij het oog gericht op de Philippijnsche landen en op Britsch-Indië.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Ontplooiing van Chineesche energie in Ned.-Indië.

I.

In de „Perniagaan“ van 25 Augustus 1924 wordt de aandacht gevestigd op de energie, welke blijkens het tentoongestelde op de jongste Pasar Gambir te Batavia, door de Indische Chineezen in Ned.-Indië, in de laatste jaren, is tentoongespreid en welke ontplooiing tot vreemde stemt.

Het zijn vooral 3 takken van Nijverheid der Chineezen, welke op die Markt op den voorgrond zijn getreden, n.l. de Sigarenfabriek „Indiana“, de Art-Litho Afdeeling van de Soekaboemische Snelpersdrukkerij en limonade- en mineraalwaterfabriek van den heer Gouw Boen Seng.

De Sigarenfabriek is van den heer Ko Kwat te te bezit en werd opgericht in het jaar 1900.

Zij bestaat dus 24 jaar, waarin de eigenaar, dank zij zijn volhardingsvermogen, vele moeilijkheden heeft moeten overwinnen, en die ten slotte hebben geleid tot het succes, waarvan hij thans getuige is.

Hij had een „stand“ gehuurd op de Pasar Gambir, waar de op allerlei wijze verpakte sigaren voor den verkoop gereed stonden.

De sigaren zijn van zeer goede kwaliteit en kunnen ter vergelijking met de Europeesche sigaren zeer goed doorstaan.

Behalve deze „stand“ had hij nog een „stand“ in de wijk „Inheemsche Nijverheid“, waarin de verpakking van af het blad tabak tot aan de sigaar zoodoende de verpakking van dit artikel werd tentoongesteld.

De heer Ko Kwat te kan met dit fabrikaat elke concurrentie met andere fabrikanten doorstaan en bevoorrecht zodoende op loffelijke wijze de Inlandsche Nijverheid op Java.

De betrekking tot de Art-Litho Afdeeling van de Soekaboemische Snelpersdrukkerij, weet de verslaggever te deelen, dat de door de Drukkerij met

Rubber Drukmachine vervaardigde beeltenissen van den grooten Leeraar, welke in overouden tijd door de Chineesche Kunstschilder op porselein is gemaakt.

Deze waren op de Markt tal van met diezelfde afbeelding gemaakte lithografiën aanwezig, en wel onder de naam van 2 tigers, die op het verkrijgen van eene als voedsel loeren, zoodoende eene Godheid, bedoeld onder den naam van „Pat Sian“ of van de acht

godinnen, welke lithografiën in een negental schoone en prachtig waren uitgevoerd en verzorgd.

Ook het beeld van de Godheid Lie Tje Kway was in een prachtige reproductie van eene overoude teekening vergezeld van twee Chineesche letterteken n.l.

„Kit-Siang“ = Geluk en Voorspoed.

Dit letterteken „Siang“ is afkomstig uit het oude Chineseesche Letterschrift terwijl de aanwezigheid van dat teeken, volgens den Schrijver, het bewijs levert, dat de reproductie is vervaardigd naar een beeltenis, dat reeds eeuwen oud is.

Dergelijke schoone reproducties met goede wenschen zijn niet alleen een genot voor het oog en een versiersel in de woning, doch geven aan de bezitters er van en allen, die daarvan kunnen genieten, een aangenaam gevoel van rust.

Behalve deze reproducties zijn van de Soekaboemische Snelpersdrukkerij in het bijzonder nog opgevallen de tentoongestelde fraai gekleurde etiketten.

Eene bijzonderheid van deze Drukkerij is, dat zij eene Rubber Drukmachine bezit, welke bij geen enkele andere drukkery in gebruik is.

Zij vordert bij de behandeling wel meer arbeid en is kleiner dan andere drukmachines, doch de afwerking is veel fijner en fraaier en geeft het duidelijk bewijs wat de energie der Chineezen in Ned.-Indië vermag tot stand te brengen.

De Soekaboemische Snelpersdrukkerij is het eigendom van een Chinees, die geheel met Chineesch kapitaal werkt.

Vele bezoekers van de Pasar Gambir werden getroffen door een in de nabijheid van de Inheemsche Nijverheid Afdeeling geplaatste „Stand“ van de mineraalwaterfabriek van den heer Gouw Boen Seng, waarin tal van flesschen, gevuld met kleurige siropen en met mineraalwater, werden tentoongesteld.

Vooral met het elektrisch licht maakte deze étalage, gedurende den avond, een goed effect.

Tevens kon men de geheele wijze van fabricage zien.

(Wordt vervolgd.)

Literatuur-Overzicht.

Blaadje van het Volkscredietwezen.

No. 11 van den twaalfden jaarg. bevat een belangrijke beschouwing van Margono over de toekomst van het desabankwezen op Java en Madoera en verder het vervolg van: Landbouwcoöperatie in Britsch Indië (II. De hoogere financieele organisatie), door H. Calvert (overgenomen uit de International Review of agricultural Economics).

Locale Belangen.

In het Nr. van 1 Jan. wijdt A. D. Cohen Stuart waardeerende woorden aan de nagedachtenis van Prof. Mr. Dr. J. Oppenheim (3 Maart 1849—6 October 1924). — A. G. Vrede levert eene beschouwing aan de proefneming met de Bandoengsche arbeidersbeurs en andere gemeentelijke inrichtingen tot werkverschaffing. — De rubriek Decentraliana heeft het over de decentralisatie in den Volksraad.

Vragen van den Dag.

De Febr.-afl. bevat eene beschouwing van H. Ch. G. J. van der Mandere, getiteld: De groote cultures in Nederlandsch-Indië en eenige naburige koloniale gebieden, naar aanleiding van het rapport van Prof. Dr. N. R. Pekelbaring over zijne in opdracht der N.-I. regering volbrachte studiereis. In tal van gedeelten van dit rapport ligt volgens den hr. V. d. M. een zekere waarschuwing aan Ned.-Indië opgesloten; de waarschuwing bovenal, dat er in de directe omgeving koloniale gebieden zijn, die, ondanks mindere natuurlijke aantrekkelijkheid, toch zekere aantrekkingskracht voor het kapitaal kunnen vormen. „Het is te hopen, en, ook blijkens de practijk te verwachten, dat men in Indië deze gedocumenteerde waarschuwing zal willen erkennen.“

Verder brengt genoemde afl. nog een waardeerende bespreking door Prof. Dr. H. Blink, van het onlangs verschenen boek (bloemlezing eigenlijk): Insulinde. Schetsen van land en volk van Ned. Oost-Indië. Prof. Bl. zet er boven „Psychologie der Indonesiërs“.

De aanslag op Leiden.

Onder bovenstaand hoofd en onder het motto „Gij zult geen valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste“, hebben zeven bij de studie voor den Indischen dienst betrokken Leidsche hoogleraren, C. van Vollenhoven, A. W. Nieuwenhuis, C. Snouck Hurgronje, Ph. S. van Ronkel, H. T. Colenbrander, G. A. J. Hazeu en N. J. Krom, in De Gids van Februari een verweer geplaatst tegen de belichtingen, waaraan zij sinds een jaar of drie zonder ophouden blootstaan en welke naar hun indruk hierop neerkomen: dat hun onderwijs en verder optreden een oproerigen geest zou kweeken tegen het Nederlandsch

C. C. BORSTEN + DEN HAAG

Drogerij „Het Gouden Kruis“
Joan Maetsuykerstraat 177 - Den Haag - Tel. 71924

Specialiteit in Verpakte Geneesmiddelen

Groote sorteer. Kruiden en Ziekenverplegingsartikelen
Wasch- en Poets-Artikelen. Kwasten en Borstelwerk

Alle soorten Recepten worden aangenomen.

EXPORT naar INDIE VERPAKKING ONDER GARANTIE

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 20,045,032.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transitien
Incasseeringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

n.v. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mt BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEPHOON

14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliiteit
brandstoffen, tegen billijken prijs en
gegarandeerde maat bel dan op 14427.

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

PEKELVLEESCH
ROOSTBEEF
HAM, ENZ.

Aanbevelend, W. F. KLINK,
Wagenstraat 109a - Den Haag - Tel. 17811
Wordt ook thuis bezorgd.

CIVIELE EN MILITAIRE INDISCHE UITRUSTINGEN

Witte Pakken f 9.50
en hooger

HET UITRUSTINGENHUIS
DEVENTER TEL. 400

Gefllustreerde Catalogus
op aanvraag
zonder eenige verplichting

Het beste adres

voor de levering van Koloniale Waren
en Comestibles is

P. VROLIJK, Haagsche str. 1

Telefoon 52159

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

Mevr. JOH. VAN DER WISSEL
Laan v. Meerdervoort 504
DEN HAAG

LEERARES PIANO- EN
ENSEMBLESPEL

SPREEKUR VAN 1.30 TOT 2.30

GALERIES DE FRANCE
FAHRENHEITSTRAAT 745
 Bereikbaar met Lijn 3-7-12

AFDEELING DAMESKLEEDING LINGERIES HOEDEN EN KOUSEN

UIT DE VERTE

stelt de Radio U in staat de Savoy-Havanah Band te Londen te hooren

VAN DICHTBIJ

kunt U echter de **RUSSIAN NORTH STAR** hooren in het **PALAIS DE DANSE** Bezuidenhout II - Den Haag

Orchestre the Russian North Star Jasz Band. Dir. GEORGE NANCKCHOUNIAN.

Elken Zaterdag en Zondag Matinée v. 3.30 tot 5.30 u.

E. J. VAN WESSEL
 FREDERIK HENDRIKLAAN 68-70

VLEESCHHOUWERIJ

RUND-, KALFS-, VARKENS- EN LAMSVLEESCH

FABRIEK VAN TOEBEREIDE WORST- EN VLEESCHWAREN. UITSLUITEND 1e KWALITEIT INLANDSCH VLEESCH

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.
 Dagelijksche bezorging in Den Haag en Omstreken.
 Prompte en vlugge bediening.

TELEF. 53634 (3 lijnen) DEN HAAG.

Deelname

opengesteld in kapitaal eener N.V. in het bouwbedrijf in den Haag. Dividend bedroeg over 1922 20%, over 1923 13%.

Brieven onder No. 388 Bureau van dit blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangetast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelrijke prijzen

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

L. J. J. HAZELZET, Tel. 10957, Slachthuis. 1

Uit grooten voorraad direct leverbaar:

BELGISCHE ANTHRACIET	30/50	1 3.50	per H.L.
"	20/30	1 3.30	" "
WALES	30/50	1 4.30	" "
"	20/30	1 4.30	" "
EIERKOLEN		1 1.60	" "

Verder alle soorten Brandstoffen tegen concurrerende prijzen.

STEEN EN GRU-SVRIJ. PRIJZEN FRANCO THUIS

gezag in Indië en een vijandigen geest tegen het groot-kapitaal aldaar; dat zij de staatsinrichting van Nederlandsch-Indië zouden willen hervormd zien in een ongerijmde en noodlottige richting; en dat zij het regeeringsbeleid in zake Indië zouden verdacht maken en tegenwerken.

De Indische Gids.

Inhoud der Febr.-afl. Indische herinneringen aan de Leidsche Akademie, door S. Kalff. — Enkele bladzijden uit de geschiedenis der geometrie, door J. Th. Horstink. — De Regeeringscommissies in Nederlandsch-Indië (aanvulling van een vroeger verschenen overzicht), door L. J. van Dijk. — Het Amerikaansche-Nederlandsch grensgeschied (over Las Palmas of Miangas), door G. Nypels. — Indië en de Nederl. Volksvertegenwoordiging, door Mr. J. J. van Bolhuis. — Varia. — Revue van brochures en van tijdschrift- en dagbladartikelen. — Koloniale literatuur. — Wetenschap en industrie.

Inter-Ocean.

Inhoud der schitterend geïllustreerde afl. van Dec. '24 voor zoover op Indië betrekking hebbend: Back to its source for a cup of tea, by K. O. Moe. — The romance of the rice grain, by Tjokorde Gde Rake Sukawati. — Dancers and actors of the isle of Bali, by J. Kats. — A holiday in Java, by T. P. Hepworth. — A short survey of Java's history (concluded). — The scenic route through Sumatra. A coast to coast trip from Padang via lake Toba to Medan.

De Indische Mercurus.

Nr. 6 (6 Febr. '25). Ontsmetting van zaadbedden door stoom, door Dr. L. P. de Bussy. Verslag van de Commissie van advies en onderzoek in zake Surinaamsche houtsoorten over het jaar 1924. — British Tea Cess Association. — Rijstcultuur in Suriname (ontleend aan de West). — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Verkeerswezen. — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft recente literatuur over rubber.

De Cultuur-Maatschappij Langsee.

Den 15en Febr. a.s. zal de Cultuur-Maatschappij Langsee op Java haar 30-jarig bestaan vieren; het Nr. van 4 Febr. van het tijdschrift Indië is geheel gevuld met een historisch overzicht dezer suikeronderneming, door den hr. A. W. Hartman, waarbij tal van porretten en platen.

De Tropische Natuur.

Jan. '25. Bij den nieuwen jaargang, door H. C. Delsman. — Een bestijging van den G. Tjaremé (met ill.), door Dr. H. J. Lam. — Op rotsige kusten (zoölogische bijdrage), door Dr. H. C. Delsman (met ill.). — Gomboer batoo: Acetabularia, door J. B. (met ill.).

Algemeen Landbouweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 27. Over de in Helopeltis parasiterende sluipwesp, door Dr. Menzel. — Nurks over het Boschwezen. — Landbouwzaken in den Volksraad (vervolg). — Droogvlekkenziekte in de Pengalengansche aardappelen.

Koloniale Studiën.

Inhoud van jaarg. 8, No. 5. De adalgemeenschappen in Zuid-Borneo, door J. Mallinckrodt. — Over de wenschelijkheid van unificatie bij de wettelijke regeling der arbeidsverhouding in Ned.-Indië, door Mr. G. H. C. Hart. — Persoverzicht. (Arbeidsovereenkomsten. — Onderzoek naar hetgeen de Inlandsche bevolking aan belastingen heeft op te brengen). — Sociaal-economische kroniek. — Boekbespreking.

Onafhankelijk Maandblad.

De Particuliere Inlichtingen Dienst (P.I.D.) te Soerabaja gaf uit het kloekke proefnummer van het „Onafhankelijk Maandblad“, gewijd aan de belangen van den import-, export- en detailhandel in Ned.-Indië.

De directie verklaart dit periodiek op neutrale wijze te zullen redigeeren en daarmede het algemeene handelsbelang te beoogen, welk doel door haar met ernst zal worden nagestreefd. Wat de algemeene dagbladders niet kan doen, n.l. specialiseeren, zal dit maandblad doen. De redactie zal constant voeling houden met de vertegenwoordigers der verschillende handelsgroepen. Op zichzelf staande feiten met een persoonlijk karakter worden buiten de redactie-kolommen gehouden. (Soerab. Handelsbl.).

Geneeskundig Tijdschrift voor Ned.-Indië.

Uit den inhoud van deel 64, afl. 6. Over appendicitis in

1) Titel en tekst dezer bijdrage zijn geheel gelijk aan die van een opstel in de Oct. afl. van Inter-Ocean; alleen de illustraties verschillen.

Dr. F. VAN DER FEEN, Apotheker
 Fred. Hendriklaan 32 - 's-Gravenhage - Tel. 500-40

Binnen- en Buitenl. Verpakte Geneesmiddelen verkrijgbaar

Indië, door A. E. Sitsen. — Betreffende de frequentie der appendicitis, door F. E. van der Gugten. — De Oortatie in tijd van den Javaan in de Vorstenlanden. — Dr. C. F. Engelhard. — Een geval van lues cerebelli. — W. Schijveschuurder. — Thymol-inspuitingen bij Leuc door A. Kits van Heijningen. — Appendicitis in Indië door Dr. A. Lichtenstein. — Vaccinatie per os, door L. Otten. — Over zuigelingensterfte op de ondernemingen in Deli, S.O.K., door M. Straub. — Physiologische waardebepalingen van digitalispraeparaten, door Dr. Radsma.

Zendingsperiodieken.

De Macedoniër. Jan. '25. Herrnhutter Zending week, door D. Pol. — Soemba. De oude Zendingsschiedenis, II (1877-1904), door D. K. Wielenga. — Belangrijke wijzigingen in het Zendingsonderwijs, door Dr. Esser.

Annalen Missiehuis Tilburg. Febr. Eerste begin van den R.K. Godsdienst op de Kei-landen. Naar herinneringen van Justinus Melau, van Stam der Renjoets, te Langgoer, beschreven door J. v. d. Bergh. — Kleinigheden uit het Missieleven. — J. v. d. Kolk.

De Banier. 19 Dec. '24. Bali en het tourisme. — De Java-Post. 31 Dec. '24. Kaja-kaja mania door P. Verienten.

Javanese batik designs from metal stamps, by Buell Lewis. Anthropology Design Series No. 2. (De uitgave van het „Field Museum of Natural History“ Chicago, bevat 24 platen, voorafgegaan door een Inleiding).

Das Formproblem des Borobudur, von Dr. Ing. Hoenig. Mit 10 Abbildungen. (Verlag Deutsche Bauhandlung C. Winckler, Batavia).

Tochten langs West-Borneo. XII. Rond de groote Kapoeadelta. Met kaartje. (Ned. Zeewezen, 31 Jan. '25).

De suikerhandel in 1924, door A. V. — De bedrinkingen der spoor- en tramwegen in Indië over 1924 door G. P. J. Caspersz. (Econ.-Stat. Ber. 6 Febr. '25).

Nederland's koloniale staatkunde en Indië's staatkunde inrichting. (Vervolg), door S. Ritsema van Eck. (Ned. Tijds., Febr. '25).

Waarom ik in de toekomst der rubbercultuur vrouwen heb, door J. N. Burger. (Middenkoers. No. 3, 1925, bl. 45).

Het Javaansch receptenboek, afkomstig van Soerakarta; bevattende 797 recepten voor geneezing ziekten van den volwassen mensch, het kind, het veotig dier, den vogel en het hoen, met vermelding tevens van de meest bekende Javaansche vergiften, heime middelen en van de Latijnsche namen der in boek vermelde planten. Vertaald door H. A. van Meer met medewerking van vele Inlandsche hoofden Soerakarta en te Djokjakarta. (Weltevreden, 1924).

Naar en in Tropisch Nederland. Aardrijkskundige leerboek over Ned. Oost-Indië voor de scholen in derland, door J. W. Croes. Met kaartjes en platen. Derde deel. Java en de Buitengewesten. (Rijswijk, 1925).

Javaansche sagen, mythen en legenden. (Bespreking van het aldus getitelde boek). Met ill. (Holland. J. v. d. B., 7 Febr. '25).

The centenary of tea plantation in the Dutch Indies, by C. Lekkerkerker. (Commercial Holland, 1925).

Hindoe-oudheden op Java. De Boroboedoer (met platen). door K. H. (Vrije Arbeid. Jan. '25).

Departement van Gouv. bedrijven in Ned.-Indië. Verslag van den Dienst der zoutregie over het jaar 1924. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers, 1925, No. 1. (Bureau voor de Volkslectuur en verwante aangelegenheden. Weltevreden).

Nederlandsch-Indië en haar aardolie in verband met nationale en internationale politiek (vervolg), door W. F. F. Oppenorth. — Olie in de Trias op Java door Dr. J. Zwierzycki. (De Mijningenieur, Jan. '25).

Causerie van den Heer A. J. Garretsen over zijn onderzoek aan eenige theedistricten in Britsch-Indië. N.-I. Landb. Syndicaat, 1924, No. 24).

Ter herdenking Ir. P. L. Blanken (op 20 Dec. jl. overleden gep. hoofd-ingenieur bij den Indischen Waterstaatsdienst). door Prof. Ir. J. H. Thal Larsen en Ir. B. S. van Zanten. (Met portret). (De Ingenieur, 7 Febr. '25).

HEEREN MODE MAGAZIJN

ANT. HÖNE

FAHRENHEITSTRAAT 417 bij de Copernicuslaan

Ruime sortering OVERHEMDEN, HOEDEN, DASSEN, TRICOT-ONDERGOEDEREN.

LUX- en ORTHOPAEDISCH SCOEISEL
 naar maat

Bankastraat 4p A. A. DE RIDDER Den Haag

DEN HAAG

PERMANENT WAVING

uitgevoerd door den Specialist OTTO TÄRRE met zijn nieuwste toestel „LANOIL” met olie

Het Instituut voor blijvende Haargolwing Prinsestraat 4a Tel. 10986

Suriname.

Het Surinaamsche Bestuur wil overgaan tot versoering van het onderwijs. De voorgestelde maatregelen hebben terecht algemeene beroering in de kolonie gewekt.

„Bevolking Suriname verzoekt Uwe Majesteit eerdig opschorting Onderwijsversoering afwachting te stellen.”

„De inmiddels uit Suriname ontvangen bladen zien dat van den Minister van Koloniën het volgende telegram is ontvangen:

„Verband telegram Voorzitter Staten aan Koningin

„De Regering bedenke zich tweemaal vóór ze overgaat tot deze versoering die niet meer of minder zou

„Een krachtig gesteld artikel tegen deze versoering

„Wij twijfelen niet of ook de Staten-Generaal zullen

„De Gouvernements Secretaris, de heer van der Helm,

„Onder het hoofd „De waarde van officiële toezeggingen”

„De heer van der Helm, die binnen afzienbaren tijd

„Het ligt in de bedoeling van het Bestuur eventuele

„Bovendien meent de Gouverneur, dat hij van

„Wat zegt men van deze officieel verstrekte inlichting?

„Wat zegt men van de door ons gecursiveerde bladen?

„Wat rijmt men dit alles met de gedane benoeming?

„Maarlijk, de jongste benoeming voor den Raad van

„Dit is o.i. in het onderhavige geval wel het ergste.

De N.R.Ct. van 7 Februari, Av. blad D, schrijft: „Prof. mr. J. C. Kielstra, hoogleeraar aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, zal op uitnodiging van den gouverneur van Suriname, baron Van Heemstra, een studiereis naar Suriname maken.

Tijdens zijn verblijf met verlof hier te lande, heeft baron Van Heemstra een onderhoud gehad met prof. Kielstra over de economische toekomst van Suriname, vooral wat de groote landbouwbedrijven betreft.

Prof. Kielstra zal onderzoeken, of Suriname economische mogelijkheden voor de landbouwnijverheid opent, waarbij er tevens op zal worden gelet, in hoeverre het mogelijk is, voor onze landbouwingenieurs een bredere toekomst te scheppen.

De reis gaat geheel buiten bezwaar van 's Rijks schat-kist. De heer Van Heemstra heeft eenige particuliere instellingen bereid gevonden, de kosten voor haar rekening te nemen.

Bedriegt ons geheugen ons niet dan heeft Prof. Kielstra niet heel lang geleden niet in bepaald optimistischen zin geschreven over de economische verwachtingen van Suriname.

Wij hebben goede verwachtingen van de reis van den hoogleeraar.

Te beginnen met den jaargang 1924 zal de titel van het Koloniaal Verslag — in overeenstemming met de in artikel 10 der Grondwet vermelde benaming — gewijzigd worden in „Verslag van bestuur en staat van Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao”.

De N.R.Ct. van 7 Februari, Ochtendblad C, schrijft zeer waardeerend over den dansavond van Lily Green in den Koninklijken Schouwburg in Den Haag.

Verbetering: In ons vorig nummer is de naam van den beroemden waterval in Britsch Guiana verhaspeld.

Curaçao.

Uitvoer.

Over den uitvoer in het derde kwartaal geeft de „Amigo” de volgende cijfers:

Table with 2 columns: Product name and Value. Items include Curaçao'sche producten, Steenkolen, Fosphaat, Cur. Petrol. Mij.

Table with 2 columns: Period and Value. Rows for In het 2de kwartaal, 1ste, and cumulative total.

En in het bijzonder wat de voortbrengselen van de C. P. M. betreft:

Table with 2 columns: Product name and Value. Items include Asphalt, Dieselolie, Gasolie, Gasoline, Petroleum, Machine-olie, Residu, Ruwe olie.

Table with 2 columns: Period and Value. Rows for In het 2de kwartaal, 1ste, and cumulative total.

Bovendien geeft het blad nog de volgende verwachting voor de naaste toekomst: „Toevallig vernamen we dezer dagen, dat de Isla in Januari a.s. minstens 28 groote stoomboten verwacht.

Advertisement for Bloemenmagazijn J. Ch. v. WESEMAEL, Valkenboschlaan 55, DEN HAAG TELEFOON 35986

NIJMEGEN

GEBRS v. WOERKOM TELEFOON 117 NIJMEGEN

KOLONIALE WAREN, COMESTIBLES, DELICATESSEN. ALLE INDISCHE RIJSTTAFEL INGREDIËNTEN. SAMBALLANS-ATJARS, BOEMBOES, KROEPOEKS enz.

MEUBELLEN

voor elken stand, voor elke beurs en in alle stijlen

Meubelmakerij P. H. VERSTEGEN

Platenmakerstraat 7 - NIJMEGEN - Ziekenstraat 16

Effecten- en Wisselbank Bouvy

Lange Burchtstraat 14 - Nijmegen - Telef. 2480 en 2481

EFFECTEN - COUPONS - ASSURANTIËN DEPOSITO'S met EFFECTEN-ONDERPAND op nader overeen te komen voorwaarden

BRANDKLUIS - INCASSI - VREEMD GELD

Piano's

Orgels

C. A. J. VAN KALMTHOUT

Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562

Bisschop Hamerstraat 1-1a

Vleugels

Kunstspeipiano's

BRANDSTOFFENHANDEL 2e Walstraat 102 - Telef. 1079

HANDEL IN ALLE SOORTEN BRANDSTOFFEN TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN F. L. VAN WEZEL

NIJM. GOEDERENVERVOER WILLEM v. WEZEL

V. d. Havestraat 2-4 .:. Telefoon 2670 .:. NIJMEGEN

VERHUIZINGEN - DIENSTVERRICHTING - GARDE-MEUBLES

Zijt Gij Abonné

van het rijk Geïllustreerde Maandblad

NEDERLANDSCH INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer aan bij de Administratie

PRIJS PER JAARGANG f 20.- Te voldoen in twee halfjaarlijksche termijnen van f 10.- Losse nummers f 2.50

Nobelstraat 20 Den Haag

Telefoon 11987*

F. C. DE BRUIJN

Danckertstraat 43 Telef. 34088

Gomestibles, Vleeschwaren Koloniale Waren Indische Ingrediënten Bezorging door de geheele stad

NIJMEGEN

Stoomververij en Chemische Wasscherij
GEBR. POLKAMP & Co.

Fabriek en Kantoor :
Wolfskuilsheweg - Telefoon 1641

Filiaalen :
**ZIEKERSTRAAT 4 te NIJMEGEN
 BAKKERSTRAAT 60 te ARNHEM**

Reinigt en Verft alles

BAHLMANN & Co.

GROOTE MARKT 13-14-15

NIJMEGEN

Het Oudste en Soliedste adres

voor
 MANUFACTUREN
 DAMES- en KINDER-CONFECTIE

THEO WANDERS & Co.

Van Broeckhuysenstraat 15 — Tel. 2441

NIJMEGEN

Piano's - Vleugels - Orgels - Pianola's

Zeer gemakkelijke betalingsvoorwaarden
 STEMMEN - REPAREREEN - VERHUREN - INRUILEN

Naaml. Venn. Maatschappij

KANTOOR VOOR VASTE GOEDEREN

WALTMANN & Co.

SPoorstraat 2a NIJMEGEN TELEF. 399

BUREAU WONINGGIDS. - Assurantiën. - Op aanvraag gratis toezending van Woninggids met platten grond

ANTOON PEPERZAK,

BROERSTRAAT 11 TELEFOON 1896

NIJMEGEN.

SCHOENEN NAAR MAAT

ELK GEWENSCHT MODEL EN LEDERSOORT.

BESCHIKBAAR.

J.H. KAPPÉ NIJMEGEN

BRANDSTOFFENHANDEL

AREND NOORDUIJNSTRAAT 15-17 - TELEF. 2336

Alle soorten Brandstoffen prima en tegen concurrerende prijzen

Wissel In- en Verkoop
 Credietbrieven
 Telegrafische
 Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 471 AMSTERDAM Telefoon N. 3290
CURAÇAO CARACAS VENEZUELA

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseeringen
 Handelsinformaties
 Rembours- en
 Document.-Crediet

die hier een lading residu of ruwe olie zullen komen innemen. Rekent men elk dier schepen op een lading van ± 10.000 ton, dan geeft dat voor Januari reeds een uitvoer van 280.000 ton olie."

Emmabrug.

Eerst Oudejaarsdag was de brug hersteld.

Huizennoed?

De Gouverneur heeft een Commissie benoemd met verzoek van advies te dienen over de middelen, welke kunnen aangewend worden tegen het tegenwoordige gebrek aan huurwoningen en over de vraag of het nuttig en noodzakelijk is voor Curaçao een huurcommissie te benoemen.

Deze commissie bestaat uit den Heer Mr. H. Polvliet, lid van het Hof van Justitie, als Voorzitter en de Heeren H. J. Cohen Henriquez, Kapt. J. C. de Ridder, commandant der troepen, J. H. Sprockel, Voorzitter van den Cur. R. K. Volksbond en B. E. van der Veen Zeppenfeldt, lid van den Kol. Raad, als leden.

De „Amigoe" van 3 Jan. l.l. schrijft hierover:

„Wij gelooven wel, dat deze commissie zeer nuttig werk kan doen.

Het woninggebrek is tot een ongekende hoogte gestegen en begint zelfs een ramp te worden. Zoowel voor de betere als voor de lagere standen zijn er geen woningen meer te krijgen. Het aantal pensions neemt met den dag toe, en alle zijn druk bezet en maken goede zaken.

Nieuwe huizen worden bijna niet bijgebouwd, zeker niet naar evenredigheid van de behoefte.

Men beweert, dat woningbouw, vooral voor de betere standen, tegenwoordig geen voordeelige geldbelegging meer oplevert, omdat de bouwkosten zoo enorm hoog zijn, dat zelfs de hooge huurprijzen geen voldoende rente van het bouwkapitaal waarborgen.

Huurcontracten zooals in Holland bestaan hier niet. Ook dit is oorzaak, dat de huurprijzen dikwijls op de willekeurige wijze door de huiseigenaars verhoogd worden, omdat zij er zeker van zijn een huurder voor hun huis te vinden.

Voor sommige categorieën van menschen zijn de huurprijzen zeker ver boven hun levensstandaard gestegen.

Ambtenaren en middenstanders, met beperkte inkomens, zijn er onder dit opzicht wel het slechtste aan toe. Ook sommige personen uit de volksklassen, die geen enkel profijt trekken van de tegenwoordige hooge loonen, hebben het zwaar te verantwoorden.

Regen.

Het jaar 1924 mag wel met gouden letteren in de annalen van den Curaçaoschen meteorologischen dienst worden opgeteekend.

Wij vernamen dezer dagen, dat volgens de regenwaarnemingen alhier bij O. W. over dit afgelopen jaar, vergeleken met die over vroegere jaren, het vast staat, dat in geen 80 jaar zooveel regen is gevallen als dit jaar. Voor de waarheid van deze bewering kunnen wij niet instaan. De Directeur van O. W. zal ons groot genoeuen doen met de spoedige publicering van de statistieken van den regenval over elke maand van 1924.

In het Rapport van den Ingenieur J. Havelaar (van 1902) vonden we opgeteekend, dat in het jaar 1844 op Curaçao op de plantage Savonet 1035 m.M. regen was gevallen, het Hospitaal in de stad had in dat jaar zelfs 1218 m.M. genoteerd. Dat waren toen de eenige plaatsen, waar regenmeters stonden opgesteld. Na dien tijd is de regenval nooit meer boven de 1000 m.M. gestegen. Het dichtst daarbij kwam het jaar 1848 met 930 m.M., het jaar 1855 met 940 m.M. en het jaar 1861 met 970 m.M. Alle andere jaren zijn daar ver beneden gebleven. De gemiddelde regenval op Curaçao ligt tusschen 400 en 600 m.M. (A. d. C.)

Aruba.

De Amigoe van 27 Dec. l.l. geeft een aardig inzicht in de opleving van Aruba ten gevolge van de vestiging van het bedrijf van de Lago Oil Company, door den toestand te beschrijven tijdens het laatste bezoek van den gouverneur.

„Er lagen daar toen," schrijft het blad, „5 stoombooten, n.l. 4 groote en 1 kleine.

Een dezer groote booten vertrok Donderdag met een lading van 12.000 ton ruwe olie. Dat is het vierde schip, dat met een volle lading olie van Aruba vertrekt, die te zamen ± 40.000 ton olie meenamen. Deze olie gaat gedeeltelijk naar Southampton (Engeland), deels naar Fall River (Ver. Staten). Er lagen toen nog twee andere stoombooten, toebehoorend aan de Lago Oil Cy., olie te laden, n.l. de Olyrie en de Inverglass. Deze laatste boot is een zusterschip van de Invergarry, het moederschip, dat de ladingen olie van de kleine tankbooten, die van Maracaibo komen, in ontvangst neemt.

Op het oogenblik zijn er reeds 5 van zulke booten, die geregeld op Maracaibo varen, in dienst van de Frank-Union, de Bacoï, de Inverampton, de Iacorie en de Pamir.

Zoo'n groote tankboot van 10.000 ton wordt in ongeveer 5 à 6 dagen gevuld.

De Maatschappij heeft geregeld van zulke schepen klaar liggen om de olie weg te voeren.

De ingenieur Salmon, over wien wij reeds in vorig nummer spraken, heeft de St. Nicolaasbaai daar bezocht en is van meening, dat die haven 2 à 3 maanden voor haar doel in orde te maken. Zooals wij schreven, is hij de vorige week met Medea naar Amerika vertrokken en hij denkt waarschijnlijk reeds in Februari op Aruba terug te keeren en wel met de noodige machines om het werk te ginnen. Doch vermoedelijk zal deze wijze van laden in het moederschip, de Invergarry, nog wel 6 maanden duren. In Februari verwacht de Lago vier tankbooten, ongeveer van hetzelfde model als C. P. M. in dienst heeft, maar nog iets grooter, om uit Maracaibo aan te voeren.

Zooals men ziet, komt er voor Aruba overvloedig werk. De opleving van Aruba begint."

Weer een nieuwe Stoomvaartlijn.

De Gorrison Line van Kristiania Noorwegen heeft een nieuwe stoomvaartlijn van vrachtbooten geopend tusschen Noorwegen, West-Indië, Venezuela, Colombia, Centraal-Amerika en vice-versa. Den 9en of 10en Januari wordt hier verwacht het s.s. Eidsvaag, eerste schip van die lijn, komende van Pto. Colombia en Maracaibo. Op de thuisreis worden Pto Cabello, Guayra, Trinidad, Granada en de havens van Noordelijk en Zuidelijk Europa en de Middellandsche zee aangedaan. Elke maand wordt één boot verwacht. Alhier is de firma Fensohn en Co. (A. d. C.)

Uit den Verren Vreemde.

Weinig opwekkend nieuws.

In Lausanne had de Turksche regering de ambassadeurs om mogendheden gerust gesteld omtrent het voortbestaan van het Grieksch patriarchaat te Konstantinopel, nu de patriarch in weerwil hiervan toch uitgezet is, naar Angora te verstaan, dat dit volstrekt geen inbreuk is op de toezegging van Lausanne. Het oecumenisch patriarchaat kan te Konstantinopel blijven, maar tegenwoordige patriarch Mgr. Constantijn heeft zachtzinnig gedaan, die de Turksche regering niet kan toelaten daarom is hij uitgezet.

Griekenland, welks vertegenwoordiger, Politis, bij opmaken van het ontwapeningsprotocol te Genève hoofdrol mocht vervullen, is de eerste staat die wapenversterking te denken heeft, daar Turkije van een vreemde inmenging in de kwestie van de uitzetting den patriarch wil hooren. Konstantinopel telt nog ongeveer 230.000 Grieken, die den weg van den patriaren zullen hebben te volgen. Griekenland heeft ± 1.500.000 Grieken uit Turkije thuis gekregen, welke allen het nog geenszins een dak gevonden hebben en nu dezen nog? Vechten of niet, kwaad bloed zette elk geval.

Voor het Mosoel-geschied tusschen Turkije en Britsche mandaatland Irak had Lausanne ook een oplossing aangegeven, een gemengde commissie. Deze eindelijk bij de Mesopotamische grens samengekomen. Daar bleek echter dat als Turksche deskundigen vaa aangewezen twee oproerstokers uit het grensgebied als zoodanig een veroordeeling hebben ondergaan, schien zijn deze knappe deskundigen, maar de Britsche regering meende toch deze medewerkers te moeten wraken. Angora heeft hierop nog niet geantwoord.

Het hangt van het standpunt dat men inneemt met de onderwerping van Raisoeli, den grooten avonturier, aan Abdel Krim al dan niet als een slechte tegenwicht te beschouwen. De reeds zoo moeilijke kwestie van de Spanjaarden in Marokko wordt er nog ver gunstiger door. Raisoeli speelde met de Spanjaarden als andere Mohamedaansche avonturiers het eldende andere regeeringen gedaan hebben, maar, doordien elk geval een figuur van betekenis was, die een deel der bevolking achter zich had, vormde hij toch een tegenwicht voor Abdel Krim's invloed. Deze tegenwicht is nu opgeheven. Zal Spanje nu uiterst moedwillig vallen zich zelfs te handhaven in de geconcentreerde stelling Ceuta-Tetoeen en in den landtong bij Melilla. En de Tanger-kwestie, benevens het Fransch-Marokko vraagstuk worden er te stekeleger door.

Na den dood van Dr. Soen Yat Sen schijnt het met de republiek van Zuid-China ook niet best te staan. Tsjoeng

B. G. TAL, Accountantskantoor

Stille Veerkade 24 's-Gravenhage

Telefoon 16110 en 16111

Contrôle, bijwerken van administraties

Behandeling van belastingzaken

ADVIEZEN, OP BEDRIJFS-ECONOMISCH GEBIED

Y. J. VAN BEEK

NIJEUWE MOLSTRAAT 35 :: DEN HAAG

WASCH-, STRIJK- EN GLANSINRICHTING

MET AFDEELING CHEMISCHE WASSCHERIJ

SPECIALE PRIJZEN VOOR VERLOFGANGERS

Berlitz methode. FRANSCH

door Française, M. O., goede **privaat-lessen**,
1.50 per uur.
Brieven: Hugo de Grootstraat 17, Den Haag.

f 15, een premie, door de transportbedrijven verstrekt, en bovendien nu en dan een deel van het loon, waarop in Canada voor hem als arbeiders wordt gecontracteerd door handlangers van den heer Veenstra ter plaatse.

Van de ellende, die deze op niets dan ondernemingswinst gebaseerde affaire uitricht, als haar uitgezonden in Canada, meest arm en hulpeloos, tot de ervaring van de waarheid en hun eigen ongeschiktheid voor het aangevoelen werk komen, hebben wij een heel dossier verzameld, waarvan ik hier te gelegeren tijd een en ander zal publiceren, om nogmaals de noodzakelijkheid aan te toonen, dat op eenigerlei wijze aan dergelijke „propaganda” uit louter eigenbelang, van overheidswege een einde wordt gemaakt.

Vooraf, nu aan de zaak van den heer Veenstra een steeds grotere uitbreiding dreigt te worden gegeven, doordat zijn echtgenoot in denzelfden tijd toen wij er waren, een reclamereis voor dit „bureau” door heel Canada heeft gemaakt, waarbij zij, naar ons bleek, door hare wijze van voorstelling, tal van autoriteiten voor de bemiddeling vanwege dit wervingskantoor gunstig heeft gestemd en waarvoor zij sedert de propaganda in Nederlandsche bladen heeft voortgezet.

Hierbij is ook het plan meegedeeld, dat de heer Veenstra nu tevens het uitzenden van vrouwelijke dienstboden uit Nederland zal ondernemen. Want, zoals men weet, is er aan vrouwelijke hulp in het huishouden groote behoefte in Canada. Maar de gevaren, aan haar emigratie verbonden, wanneer de voorlichting hiertoe op grond van winstbejag wordt gegeven, zijn natuurlijk nog onnoemelijk groter dan die, waaraan mannelijke aangevoeren nu reeds geruimen tijd roekeloos blijken te worden prijs gegeven.

Ingezonden.

Zeer geachte redactie.

De rubriek Literatuur-Overzicht in ons blad wordt door de lezers zeer gewaardeerd en leidt velen tot het opzoeken en lezen van de daarin genoemde artikelen en boeken over onze koloniën. Verscheidene van deze lezers zouden nog meer geriefd zijn als de wekelijksche opgave der koloniale literatuur ook nog de korte aanduidingen bevatten, die voor bibliografische doeleinden gebruikelijk zijn en het snel opzoeken der genoemde stukken bevorderen. Dus voor **boeken**: plaats en jaartal der uitgave, formaat, aantal blz.; voor **tijdschrift-artikelen**: jaargang, nummer, jaar, maand of datum, blz. waar elk artikel staat; aanduiding van „vervolg” en „wordt vervolgd”. Tot heden vonden wij die opgaven slechts gedeeltelijk. Waar de titel niet altijd den inhoud karakteriseert of dekt, zouden wij ook dankbaar zijn als de kundige bewerkster een enkele keer méér dan nu het geval is, door zijn kernig bijschrift waarshuwde waar het om gaat. Meer plaats van betekenis kan dit niet vereischen. Wilt u, redactie, ons verzoek bij den bewerkster steunen?

Dankend,

Uw. dw.

C. LEKKERKERKER.

Naschrift.

De bewerkster van het Literatuur-Overzicht heeft ons toegezegd dat aan uw verlangen zooveel mogelijk zal worden voldaan. — Red. K. W.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Amersfoort:

EEN CAUSERIE OVER DELI.

Voor ditmaal was van den Zaterdagmiddag afgeweken en had het bestuur besloten, deze bijeenkomst als proef op Maandag te houden, om aan de bezwaren van eenige leden tegemoet te komen, die of des Zaterdagmiddag moeijlijk konden, of die middagen meer aan hun kinderen wilden wijden. Het zaaltje in Monopole, zoo niterst geschikt voor intieme bijeenkomsten, was aardig gevuld; op de bekende wijze waren de tafeltjes geschikt, bekleed en versierd en door het buitensluiten van het daglicht was het mogelijk gemaakt, de te houden voordracht met lichtbeelden toe te lichten en te verduidelijken. De voorzitter, van zijn ziekte hersteld, werd door den pl. voorz. ingeleid en begon zijn causerie met de vertoening van eenige lichtbeelden, die den in goeden getale opgekomen leden, duidelijk Deli en de daar levende en werkende inlandsche bevolking, alsmede de

MEVROUW!

Ondergeteekende T. BRAMEIJER, Mr. Vleeschhouwer en Spektlager, beveelt zich beleefd aan voor het leveren van 1ste klas Rund-, Kalfs-, Lams- en Varkensvleesch, annex fijne Vleeschwaren, tegen scherp concurrerende prijzen. Voor correcte bediening wordt ingestaan.

Minzaam aanbevelend,

T. BRAMEIJER.

Jacob Gillisstraat 18, Telef. 50177

N.B. Is zeer bekend bij Ind. Families — Vraagt Prijscourant

VERKOOPLOKAAL
v. Slingelandstr. 52

Prima 2de Hands-Meubelen

Beste adres voor Verlofgangers of die zich voor goed willen inrichten

Tijding Ming rukt met een macht tegen Kanton op, die sterk genoeg wordt geacht om 't oude leger van Soen tot Sen met succes te bestrijden.

De tweede Opiumconferentie te Genève moet als mislukkt worden beschouwd. Amerika stelde den eisch, dat een 15-jarige periode voor de totale uitroeiing van het opiumschuiven onvoorwaardelijk zal ingaan 3 jaar na de ratificatie van de te sluiten conventie. Engeland, Frankrijk en Nederland willen dat eerst de productie van opiumhoeveelheden, speciaal in China, zal worden stopgezet alvorens het verbod tot schuiven zal ingaan, aangezien zij van dergelijk verbod anders geen resultaat verwachten. Dit geschil is niet bijgelegd kunnen worden.

Naar Canada?

Wij hebben l.d.p. wel eens een woord ten beste gegeven om in te gaan tegen ontmoedigende klanken, voor die, wat avontuurlijk aangelegd, voorgangers wijzen in den emigratie-stroom, welke de overbevolking roekeloosheid uit ons land naar Canada kan afleiden. Omdat wij dan zeiden niet om een kleinen tegenstand, een onaangenaam avontuur, een moeilijken tijd moet op te geven, vinden wij ons nu gedrongen een ernstige waarschuwing over te nemen. De schrijver der bekende rubriek „Onder de Menschen” in de „N. O.” heeft een, op eigen onderzoek berustende, reeks artikelen „In Canada” geschreven, aan het daarin voorkomende in de N.R.Ct. van 4 Febr. is 't hier volgende

Dezen telkens vernomen klacht is de onbetrouwbare, die te gunstig gestelde voorlichting, waaraan zij zich gelukkig maken, die geldelijk voordeel hebben, meest bij emigranten, die door hun bemiddeling in Canada geluk gaat beproeven, en daar dan vaak zoo bedrogen worden.

Dezelve malen werd ons in dit verband de heer W. van genoemd, Nederlandsch ambtenaar van de Canadian Pacific Railway voor de emigratie, en te Rotterdam gevestigd. Maar naar ik onlangs uit het hoofdkantoor van C. P. R. te Montreal vernam, is of wordt deze verantwoordiger hier vervangen door W. baron van Kell. Verhaaldelijk, echter, betroffen de klachten over veel te optimistische voorstelling van de moeilijkheden en de kosten in Canada, ook voor als emigranten totaal ongeschikte menschen: den heer S. L. Veenstra, reclame-ambtenaar van het departement van justitie, die daarbij zijn bedrijf maakt, uit zuiver winstbejag, van het werven van landverhuizers. Het kantoor, dat voor deze zaak in Den Haag houdt, heet plechtig bemiddelingsbureau voor Transatlantische Emigratie. Reeds vóór mijn vertrek was mij meegedeeld, dat dit onbeleefde zaakje om langs winstgevendende weg Nederland op te roepen en aan te moedigen naar Canada te verhuizen, in de kringen, waar men belangeloos de onachtzame belangen van de treklustigen naar een nieuw land dient, als een ongewenschte onderneming wordt beschouwd. Vooral omdat zij afbreuk doet aan de goede werk, dat overeenkomstig het advies van de departementale emigratie-commissie aan de regeering en op initiatief van de Maatschappij voor Handel en Industrie, sedert kort gecentraliseerd is in ons land. Het eerst in de Nederlandsche Vereeniging „Landverhuizing”, in Den Haag gevestigd, ter voorlichting van de emigranten, tot bijstand bij de uitvoering van hun voorstellen en om voeling te houden met de gemigreerden, het Rijk subsidie verleent en particulieren congresleden. En in samenwerking met haar: de centrale Holland, in wier bestuur onder meer departementen van binnenlandsche zaken en landverhuizing van de Vereeniging van Nederlandsche gemeenten aanwezig zijn. Haar doel is overeenstemming te brengen tusschen de verschillende bij landverhuizing betrokken organen, maar vooral ook, in overleg met de Vereeniging „Landverhuizing”, het „doen plaats hebben” voor Rijk en gemeenten gesteunde emigratie.

Onze bezoeken aan gemigreerden in Canada bleek dat het particuliere „Bureau Veenstra”, door het feit dat zijn ondernemer aan een regeeringsdepartement gekleedt, ten onrechte veelal beschouwd wordt als officieel bureau, waaraan de Nederlandsche overheid de sanctie verleent. Ook verschillende autoriteiten bleken in die meening te verkeren. Hierdoor bleek de positie van deze privé-onderneming op ongeoorloofde wijze versterkt. Maar bovendien maakt deze emigranten een ingrijpende reclame door haar advertenties in de bladen en door een, vooral op het land zichtbaar, wijd vertakte organisatie van plaatselijke wervingskantoren, — die, al of niet onder de roos, heel klanten aanbrengen. En ieder zoo'n klant brengt het wervingskantoor op: een bemiddelingsloon van

H. MESSINK - DEN HAAG
SWEELINCKSTRAAT 97 TELEFOON 35098

Reinigingmakerij voor Dames, Heeren
en Rijkleding

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG

Grootste Speciaal Magazijnen
in Japonnen, Blouses, Rokken,
Peignoirs, enz. enz.

Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

F. BARTELS,
Schenkweg 90 - Den Haag.
DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.
ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc.

De Amateur
FOTO
HANDEL
TELEFOON
30098
GOUDSBLOEDLAAN 136

PLAAT- en KUNSTHANDEL - SPIEGEL- en LIJSTENFABRIEK
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
Den Haag, PIET HEINSTRAT 36, Telefoon 11906
Enorme keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
Encadrementen in alle stijlen. — **BILLIJKE PRIJZEN**
Export naar de Indië. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

„Hollandia” Drogisterij
2e Sweelinckstraat 199 - Den Haag
bij het Stadhoudersplein
Voor Duinoord 't geschiktste adres
voor Uw **Chemicaliën, Verbandstoffen, Specialiteits-geneesmiddelen, enz.**

Melkinrichting „DUINDIGT” Beek. h. Stephensonstr. Tel. 34207
alkenboschlaan 200 - Tel. 32172
— zijn de adressen voor —
MELK, BOTER, KAAS, EIEN, ETC.
TEGEN DE MEEST SCHERP
CONCURREERENDE PRIJZEN
THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING
Hoogachtend, MELKINRICHTING „DUINDIGT”

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”
Anna Paulownastraat 30a, Tel. 34947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

ELECTRISCHE GEYSERS

Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos

Complete Electriche Sanitaire Installatiën

W. G. SCHEERES

Electro-technisch Bureau

DEN HAAG

Kantoor en Monsterkamer Hooigracht 1c Telef. 15170 Magazijn en Werkplaats Laan van Roos en Doorn 6

HET WOONHUIS

BREESTRAAT 36 LEIDEN TELEF. 1750

BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ
BEDDENMAKERIJ

Groote sortering in Tapijten, Bedden, Meubelen, Vloerzeilen, enz.

Complete Woninginrichting

Begrotingen en Adviezen kosteloos.

STOOMSCHOENFABRIEK

Firma Van der Linden & Musters

KAATSHEUVEL (Holland) - Tel. Interc. 1

FABRIKANTE VAN

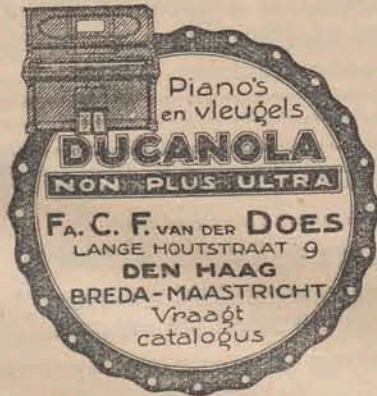
Eerste klasse LUXE BURGER DAMESWERK

Merk „THE TO-DAY SHOE“.

Striiknrichting „De Weimar“

is het beste adres voor het behandelen van fijn goed, Japonnen, Blouses, kanten Kleding, Boorden, Overhemden, enz.

J. B. PIEKAR, Weimarstr. 394

Het solideste en goedkoopste adres voor Borstelwerk en Huishoudelijke Artikelen is

Theresiastr. 2b

Den Haag Billijke Prijzen

Aanbevelend, A. A. MULLER

PAUL J. JACOBS :: DEN HAAG

2de Sweelinckstraat 73a, h. 2de v. Blankenburgstr.

HORLOGES, KLOKKEN, PENDULES, CARILLONS, ENZ. GESORTEERDE JAPAN- EN CHINA-AFDEELING

ATELIER VOOR ALLE REPARATIËN

EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË

van Java, China en Britsch-Indië ingevoerde werkkrachten te zien gaven. Zoo maakte spreker zijn hoorders reeds bij den aanvang vertrouwd met vorst en volk, vertoende zoowel paleis als hut, oerwand en plantage (kebon), administrateurswoning en ferme-teerschuur en liet zien, met welke bijna onoverkomelijke moeilijkheden een planter te kampen heeft, die een ondoordringbaar woud langzamerhand moet doen plaats maken voor ontgonnen en beplante tabaksvelden, waartussen Europeesche woningen en tabakschuren, parken en hospitalen, scholen en koelieloodsen een ruime plaats vinden en een beeld van bedrijvigheid en kultuur tonen; waar, vóór de komst der Europeanen, slechts wild gedierte, als olifanten, tijgers, beren, wilde zwijnen en rhinocerossen ongestoord huisden. In een aangename causerie schetste spreker zijn aankomst in Deli, de moeilijkheden daar door hem beleefd, zijn onderhandelingen met Batakvorsten en de werkzaamheden, aan de ontginning der oerwouden van Boven Deli gepaard. Daarbij spaarde spreker zijn hoorders ook niet, hen enkele „griezelige“ voorvallen met tijgers en andere roofdieren mede te deelen, maar verdroef de „ijzige gedachten“ heel spoedig door een vroolijke vertelling van een voorval in verband met de vaagst van een olifant in een daartoe opzettelijk gegraven kuil. Allergezelligst wist spreker in het kort mede te deelen, hoe het zware, eenonige plantersleven in Deli in zijn tijd was, wees er op, hoe Mr. v. d. Brand door zijn geschrift „De millioenen van Deli“ de vele in Deli voorkomende verkeerdheden aan den dag bracht en daarmee de vinger op een wonde piek legde, wat ingrijpende maatregelen door de regeering ten gevolge had, zoodat ondragelijke toestanden opgeheven werden en verbeteringen op allerlei gebied intraden, en spreker dan ook als zijn vaste overtuiging gerust durfde zeggen, dat Deli nu een land is, waar de door Mr. v. d. Brand geschetste mishandelingen en uitbuitingen niet meer voorkomen en dat, door toezicht, inrichtingen, bestuur en zorg voor inlander en werkkoolie, zoowel wat voeding, woning als verpleging en behandeling aangaat, door allen, hetzij Hollander, hetzij vreemdeling, met bewondering wordt gadeslagen. Spreker wakte ieder op, die jong is en lust gevoelt naar „Deli“ te gaan, zich door geen onnoodige bezorgdheid te doen terughouden; na twintig jaren arbeid kan men genoeg verdiend hebben om, in Europa teruggekeerd, nog frisch en opgewekt zich aan de toestanden hier weder te kunnen aanpassen en zich nog eenigen werkkring te verschaffen.

Maar, hoezeer spreker ook alles roemen en prijzen mocht, waar het Deli betreft, toch blijft hij ten volle instemmen met den lofzang, dien Busken Huet op Nederland aanbief, na diens terugkomst uit Indië, een lofzang, die aantoonde, dat Nederland ten volle een vergelijking met de in andere landen geroemde schoonheden doorstaan kan. Dit met goed voorgedragen citaat besloot de korte causerie en ontklokte een hartelijk applaus aan alle aanwezigen.

Tijdens de thee, die hierna allen nog eenigen tijd ter plaatse hield, deelde de pl. voorz. mede, dat binnenkort een tentoonstelling van Dr. Berlage's in Indië gemaakte reisschetsen zal gehouden worden en wenschte tevens van de leden te vernemen, hoe zij over de bijeenkomsten op „Maandagmiddag“ dachten. Bijna algemeen bleek men ten slotte liever tot de Zaterdagmiddagen terug te keeren, zooals aanvankelijk ingesteld was.

A'rt. 2-2-'25.

ALLERT.

Afdeeling Apeldoorn.

DE WONOSOBO-AVOND zal plaatsvinden in de bovenzaal van het Tempeliershuis. Tal van winkeliers hebben allerlei zaken zeer welwillend afgestaan voor de verloting of de grabbelton. Verschillende dames maken iets, andere zorgen voor versnaperingen en aankleding der zaal. Onderhandelingen zijn gaande over muzikale opluistering. Als 3% van de inwoners van Apeldoorn een lot nemen (f 0.25) zijn we uitverkocht! Als men bij u komt, dan neemt u er alvast maar wat. Zegt het voort!

De Secretaris,

J. C. BAARS.

Nieuw adres: Lammerweg 3.

Mededeelingen.

Van de Redactie.

Door overvloed van copie kon in dit Nr. geen gevolg der Reisbrieven van den heer Tillemans worden opgenomen.

Verlofgangers

wanneer U zich in DEN HAAG vestigt, is UW ADRES voor Kruideniers- en Grutterswaren, Comestibles Delicatessen

A. SONNEVELDT, Fultonstraat 144

Concurrerende prijzen

Thuisbezorging zonder prijsverhoging. 5 pCt. dividend

Van het Informatie-Bureau :

OPGAVE VAN MET VERLOF UIT INDIË AAN GEKOMEN OFFICIEREN:

- P. H. Landzaat, 1ste Luit. Inf., Den Haag, Fabrikantenstr. 375.
- A. G. Ort, 1ste Luit. Inf., Den Haag, Thomsonplein.
- F. Brevet, Ritmeester Cav., Den Haag, Theresiastr.
- J. Th. Ch. Winia, 1ste Luit. Ml. Adm., Den Haag, Weimarstraat 99.
- F. C. Ziegenhardt, Onderluit. Ml. Adm., 's-Heertogenbosch, Grobbendonckstraat 36.

UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDIËSCHEN STAATSDIENST EN VOOR 'S-LANDS DIENST IN CURAÇAO.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's-Lands dienst in Nederlandsch-Indië en Curaçao, waarin worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging.

19. Uitzending voor den Nederlandsch-Indiësch Staatsdienst:

- a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs;
- b. verpleegsters voor het krankzinnigenwezen; verpleegsters voor het krankzinnigenwezen;
- c. officier van gezondheid 2de klasse (in vasten tijdelijken dienst).

20. Uitzending voor 's-Lands dienst in Curaçao:

- a. hoofdonderwijzer met akte Fransch;
- b. hoofdonderwijzer met akte wiskunde.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeeling A. (voor de betrekkingen genoemd onder 19., a en b), de 8ste afdeling (voor de betrekking onder 19., c), tot de 10de afdeling (voor de betrekkingen onder 20.).

Mutaties van 4 tot 11 Febr. 1925.

Nieuwe Leden:

- Oscar Rolhe en Jiskoots Tabakshandel-Mij., Amsterdam, O.Z. Voorburgwal 342/14. f 10.—
- N.V. Koloniale Tabak Import-Mij. v/h. G. Klomp, Amsterdam, Rokin 26. f 10.—
- W. A. van 't Hoogerhuys te Paramaribo. f 10.—
- Zuster J. Boele, Buitenzorg, Tjilendekweg 62. f 5.—
- C. J. Drijdsdale, Den Haag, Galileïstraat 79, p/a. Mevr. Wed. Bos.
- R. Jula, Den Haag, Ten Hovestraat 101, p/a. Mevr. G. winckel.

Nieuwe Begunstigers:

- Heer en Mevrouw J. van Horssen, Apeldoorn, Toltheuvenlaan 9. f 2.—
- W. van Spreekens, Huize 't Woud, Beekbergen. f 2.—
- Mej. M. Schrederhof, Apeldoorn, Paschlaan 23. f 2.—

Afschrijven:

Vereeniging voor den Groeten Landbouw, Paramaribo, Suriname.

Adresveranderingen:

- M. C. Hoenkamp, Hoofdingenieur G.E.B., van: Utrecht, Buys Ballotstraat 24, naar: Rotterdam, Burgemeester Meineszplein 1a. f 5.—
- F. van der Veen, Indoloog, Leiden, van: Oegstgein, laan 16a naar: Watersteeg 2a.
- Mevrouw N. Jongkind—Liefstuck, Amsterdam, van: Lairessestraat 40 naar: Keizersgracht 580.
- J. C. Baars, Apeldoorn, van: Tuinstraat 60 naar: Lammerweg 3.
- Mej. L. H. M. Engelenburg, Den Haag, van: Van der Heimstraat 20 naar: Van der Heimstraat 20.
- W. H. van der Haas, van: Den Haag, Boetzelaerlaan 18 naar: Nice, Avenue Mirabeau 18.
- Mr. S. Cohen Fzn., van: Hotel Haldi te Adelboden naar: Hotel Bernina te Pontresina.
- Mej. H. E. Schol, van: Villa Sorellaz, Chambly, Suisse naar: „Les Mouttes“, Avenue du Léman, Lausanne.

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzocht bij adresverandering hiervan spoedigste mededeeling te doen; in Nederland aan den Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Den Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

A. GRUDA & Co

W. Pyramontkade 110, Den Haag. Telef. 368

Voorheen Chef-Coupeur „Jagershuis“

Dames- en Heerenkleding naar maat

Prima Engelsche en Schotsche Stoffen

Scherp concurrerende prijzen

Haagsch Instituut voor Handelsopleiding
AZALEASTRAAT 51 — 'S-HAGE

Mondelinge en schriftelijke cursussen
Boekhouden voor examens en practijk - Staats-
huishoudkunde en Statistiek M.O. - Staatsinrich-
ting M.O. - Nederl., Fransche, Duitse
en Engelsche correspondentie
Methodisch spreken.

UITSLUITEND BEVOEGDE LEERKRACHTEN

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
Salon de Rafraichissements
NOORDEINDE 44 DEN HAAG

WISBRUN & LIFFMANN
Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWELLEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.

BALARTIKELEN.

Vereeniging „OOST en WEST”.
HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland verbleven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

REISZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING. Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankceerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankceerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankceerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankceerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankceerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankceerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.
 - XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankceerkosten.

Serie I.
Nederlandsch-Indië en de handel.
Indische toestanden gezien door een inlander.
Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
Sarikat-Islam.
De Sukernijverheid in Nederlandsch-Indië.
De afschaffing van de laatste heereindiensten op Java.
Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
De Europeesche vrouw in Indië.
De bosschen van Nederl.-Indië, hunne bemutting en verzorging.
Over de Kolonie Suriname.

Serie II.
No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
2. Het Javaansch toneel.
3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
4. De thee cultuur op Java.
5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
6. Een doode taal in Indië.
7. De inlandsche dorpsgemeenschap op Java.
8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.
No. 5. Nederlanders in Indië.
6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volksredietwezen.
8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
9. De Slavernij in Oost-Indië.

Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Secretariaat-Penningmeesterschap der Afd. 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (zetel Hoofdbestuur).

WASSCHERIJ „REINGOED”
speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
DEN HAAG - TEL. 71568

uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch
ingestaan. Behandeling van alle wollen en
stoffen goederen systeem Jaeger.

Zeebahoe's en Jongens
beschikbaar. 203

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
v. Boetselaerlaan 2 • Tel. 50248

C. HOYNG
SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
UIT DE PLATEELBAKKERIJ
„ZUID-HOLLAND” TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
Garantie voor gave overkomst

Melkhandel „Archipel”
Sumatrastraat 32 (nabij de Bankastr.)

HET adres voor UW

Piccalilly per glas 25 ct. Verkades Beschuit
Verkades Biscuits 10 en 14 pCt.

Alles prima kwaliteit en scherp concurrerend.
Aanbevelend E. L. TINKELBERG.

Aan de Leden van „Oost en West”

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

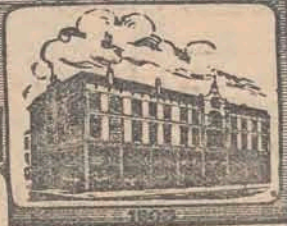
Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

S DE UITGEEFSTER.

**Huishoudelijke
en Keuken-Artikelen**
Kolen- en Gasfornuizen

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 10773

Baden en Geysers
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS
's-GRAVENHAGE - SOERABAYA
Regentesselaan 123 bij Regentesseplein **Tel. 31403**

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest bekende adres.**

GROOTSTE voorraad, BESTE merken.
SPECIALAAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO'S
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

JAN MESKER & Co.
PRINS HENDRIKSTR. 46-48
TELEFOON 30983

Meubelen, Betimmeringen.
Complete Inrichtingen in
moderne en antieke stijlen.
Artistieke behangsels met
bijpassende Cretonne's.
Gemak-fauteuils in diverse
modellen en bekledingen.
Billijke prijzen - Vraagt prijsopgaaf

A. SCHRÖDER & Co.
GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

Grootst gesorteerd Magazijn in
VITRAGE en TULLE
GLAS- en OVERGORDIJNEN

Tulle, Voile en Filet
STORES- en MYSTERES

Degelijke Kwaliteiten **Billijke Prijzen**

Gramophones en Platen

Doet Uw keuze bij
MAISON „CHANTAL”
Prins Hendrikstraat 101-103, DEN HAAG, Tel. 34729

Hoort de NOUVEAUTE'S op onze CHANTAL-RECORDS

OPERA-FRANÇAISE: Mons. Lynel en Mons. Richard, resp.
Opera Paris et Bruxelles.
Diverse Aria's: Faust, Barbier v. Sevilla.
Mons. Blaimont: Opera-Lyon, Manon, Herodiade,
Werther, Tosca, Aida.

DANSES MODERNES: Nuits de Chine, C'est jeune et ça ne sait
pas, Fernande, Tu verras Montmartre, etc. etc.

Overtuigt U bij ons van de zuivere weergave van
ieder genre muziek op CHANTAL-PLATEN

ALS HET WAAR ZOU ZIJN

dat een kantoordrukmachine even goed druk-
werk maakt als de beste drukkerij
dat zij enorm op Uw drukkosten bespaart
dat zij in aanschaffing zeer goedkoop is
dat Uw jongste bediende de behandeling in
enkele uren leert

WAAROM

breidt zich dan onze clientèle steeds uit
besteden wij vele duizenden aangroetdrukkers
moeten de drukkersleerlingen jaren lang onder-
wijs ontvangen en examens doen voor zij
als volslagen vaklieden worden erkend

GOED WERK maakt immers slechts een
GOED VAKMAN en dan nog alleen met
PRIMA MATERIAAL.

Op onze nieuwerwetsche persen, wordt door ge-
schoolde vaklieden het beste werk gemaakt

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTR. 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

THE COMPANY
Laist Fashion
**Ladies' and
Gentlemen's Tailors**

Colbert Costuum naar maat met extra Pantalon à . . . f 62.
Tailor Mades naar maat met extra Rok f 75.

Indien gewenscht wordt de tweede Pantalon of Rok in sportmodel geleverd.
VRAAGT STALENCOLLECTIE.

Wagenstraat 61 - DEN HAAG - Telef. 10954

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: Wm. Ruys & Zonen - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadlooze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

TRICOT ONDERGOEDEREN
VAN
JANSSEN & TILANUS, FRIEZEVEEN